

LIETUVIŲ
DIENOS

MRS. P. NIXON, JAV PREZIDENTO ŽMONA, IV LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJE

1972 METŲ. RUGSĖJO MĖN.

LITHUANIAN DAYS

SEPTEMBER

1972

L I E T U V I U
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, Calif. 90029
Telefonas: 664-2919

1972, rugsėjis Nr. 7 (126)
Eina XXIII metai
September, 1972 No. 7 (126)
Volume XXIII

Redagavo / Edited by
Redakcinė kolegija / Editorial Staff

Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Alė Rūta - Arbenė

Anglų k. Redaktorius / English Editor
Alfonsas Milukas

Leidėjas / Publisher
Anthony F. Skirius
Administratorius / Circulation Manager
Juozas Andrius

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine. Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiuro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without separate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, redakcija taiso ir tvarko pagal savo nuožiūrą. Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiuro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku. If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Atskiuro nr. kaina 85 centai. Single copy 85¢

Prenumerata metams \$8.00 bet kuriame pasaulio krašte. Subscription \$8.00 per year in any country of the world. Garbės prenumerata / Honorary subscription \$12.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

TURINYS / CONTENTS

Jurgis Janušaitis, Mūsų šokių šventės ir at- eities viltys.	3
Antanas Stakėnas, Triumfo ir džiaugsmo diena.	5
Iliustruotas reportažas. L. Kanto ir kt. foto. Jonas Aistis, Į pensiją išleidžiant.	8
Brazdžionis — redaktorius. 1. Iniciatyvos kupinas rad., J. Prunskis ... 2. Redaktorius - kaip sodininkas. P. Jurkus. 3. Redaktorius ir visuomenininkas. I. Me- dziukas.	9 9 10
Z. Tenisonaitė, Credo. Eil.	9
A. Prižgintaitė, Tremtiniui poetui. Eil.	10
Kurio elemento gali pritrūkti? Pokalbis su Bern. Brazdžioniu.	12
Bern. Brazdžionio poezijos puslapis.	13
S. Santvaras, Poetas. Eil.	14
P. Melnikas, Poezija — riešutės gyvybės. ...	14
B. Budriūnas, B. B. — mėgiamiausias muzikų poetas.	15
Iš laiškų...	15
Naujos knygos.	15
Administracija rašo.	16
Lietuvių Radijo programos.	16

ENGLISH SECTION

Free Press and Free Voice for Lithuania! ...	17
8 Poems by Bernardas Brazdžionis. Translations from the Lithuanian by J. J. Stukas, B. Pūkelevičiūtė, Milton Stark, D. Sadūnaitė and A. Milukas.	18-19
A Tribute to Retiring Editor. A. Milukas. ...	18
20,000 Estonians take over Toronto.	20
LITHUANIANS MAKE NEWS.	21
VEIDAI IR VAIZDAI.	22-23

VIRŠELIAI / COVERS

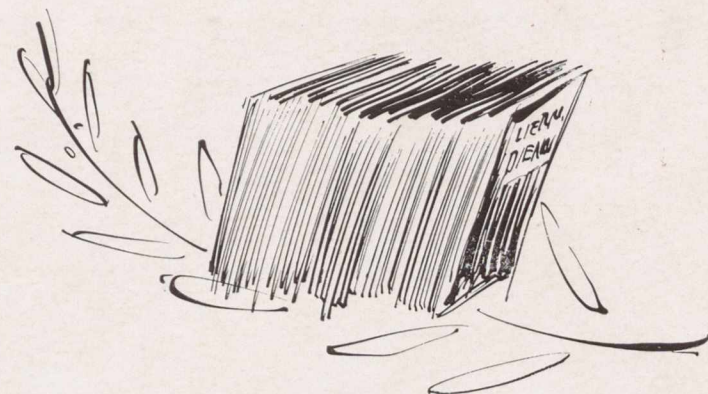
FRONT COVER / PIRMASIS VIRŠELIO PSL.

Patricija Nixon, JAV prezidento žmona, daly-
vauja IV-je Lietuvių Tautinių šokių šventėje.
(žiūr. reportažą 4, 5, ir 6 puslapiuose).

The act of presence of America's First Lady, Mrs. Patricia Nixon, at the Free World Lithuanian IV Folk Dance Festival in Chicago on July 2 has added immensely to the significance and glamor of this event.

She met with attending American dignitaries and Lithuanian leaders at the guest hall of the International Amphitheater. She greeted from the Honorary Presidium box the parade of 40 groups of participant dancers and the presentation of flags, and officially opened the Festival. Speaking to the 2,000 performers and the 20,000 guests she admitted that it was because of her daughters' high praise for the earlier Lithuanian Festival of four years ago that she had come here. And leaving Mrs. Nixon expressed her enjoyment with the grand performances, promising to be with the Lithuanians again in the future.

Photo L. Kantas

Vinietę pieš P. Jurkus

REDAKCIJOMS KEIČIANTIS

Bernardui Brazdžioniui pasitraukus iš re-
daktoriaus pareigų, pasilikau redakcijoje su
ta sąlyga, kad sekantis (t. y. šis) LD numeris
bus skirtas buvusiam ilgų metų redaktoriui
atžymėti, plačiau paliečiant jo asmenį ir kū-
rybą; viršelyje uždėta jo foto nuotrauka. De-
ja, jam su tuo griežtai nesutikus ir prašant,
kad numeris išeitų panašus į eilinius nume-
rius, teko užsimotus rėmus siaurinti. Ir nu-
meris išėjo toks, kaip jį matote, tik literatū-
rinę dalį kiek praplėtus, plačiau sustojant
ties buv. redaktoriaus darbu ir kūryba. La-
bai dėkoju kolegoms, prisidėjusiems šiltu žo-
džiu ir mano sumanymą parėmusiems.

Vieneri metai redakcijoje, pagelbstint LD
literatūros sekcijai, praėjo lyg viena valanda.
Rūpestis lietuvių literatūros ateitim, pagar-
ba menui, kultūrai, dėmesys lietuviškajai
politikai ir tautinės visuomenės teigiamoms
aspiracijoms, — visa tai buvo vyriausio re-
daktoriaus mintyse; redakcijos darbo valan-
domis — optimizmas, humoras, vadovaujanti
ranka kolegoms, patirtis ir atidumas viskam,
kas kur rašyta bei rašoma; užtat redakcijoje,
be sunkaus darbo, visada buvo šviesu ir vis-
kas aišku. Leidėjas laikė visą pastatą žemai-
tiška ištverme ir rėmė pinigų, kad kultūri-
ninkai išeivijoje bruzdėtų, kad jų darbai gau-
siai paveiksluose atsišviestų.

Po septyniolikos metų "Lietuvių Dienose"
Bernardas Brazdžionis iš redaktoriaus parei-
gų atsitolino, — į šviesius poezijos kūrybos
plotus dar labiau pasinerti.

Būdama, taip vadinama, literatūros re-
daktore, per tuos vienerius metus nemažai
paturiau. — dėkinga likimui ir kolegai Ber-
nardui. Jam pasitraukus, visa buvusi redak-
cinė kolegija savaime ištirpo... Naujai redak-
cijai linkėtina geros patirties ir gražių darbo
vaisių "Lietuvių Dienose". Bernardui Braz-
džioniui — visada likti saulėtu stulpu lietu-
vių literatūroj ir... ilg'ausių poezijos metų!

ALĖ RŪTA

Sekantis LD nr. skiriamas Jaunimo kongresui

Foto bendradarbius, skaitytojus ir visus kitus
asmenis, kurie dalyvavo Jaunimo kongrese (įvai-
rioje jo dalyse), prašome atsiųsti foto nuotrauk-
ų su pilnais parašais (lietuviškai ir angliškai).
Pasinaudoję grąžinsime.

Foto nuotraukas ir kitą medžiagą sekančiam
LD nr. siųskite iki rugsėjo mėn. galo.

Vaizdas iš laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės Chicagoje 1972 m. liepos 2 d.

Šventės programoje buvo 20 šokių. Čia matome Aštuonnytį baigiant.

View from the IV Lithuanian Folkdance Festival, in Chicago July 2, 1972. 20 dances were performed during the program. Shown is Aštuonnytis (Weaving of Eight-gauge Linen.).

Mūsų šokių šventės ir

Ateities viltys

Rašo Jurgis Janušaitis

Pats didingiausias lietuvių jaunimo triumfas — laisvojo pasaulio lietuvių ketvirtoji tautinių šokių šventė jau praeitis. O kiek buvo apie šią gražią šventę kalbėta, rašyta, o kiek širdies ir meilės į ją įdėjo jaunimas — tautinių šokių šokėjai, vadovai, mokytojai ir šventės rengėjai?!

Ilgų metų sunkaus darbo vaisiai apvainikuoti sėkmingai, didingai, ir net pati ponia Patricia Nixon, prezidento žmona, atvyko atidaryti šios didžiosios lietuvių jaunimo manifestacijos. Ji gėrėjosi šventės didingumu, gražiais tautiniais šokiais, puošniais tautiniais drabužiais, o svarbiausia — gėrėjosi lietuvių tautine kultūra ir gražiuoju, gyvu lietubių jaunimu.

Nuskambėjo šios šventės garsūs maršai. Šventės didieji darbininkai sugrįžo į namus. Širdyje visi nešiojasi neišdildomus įspūdžius,

pasididžiavimą, kad išeivijos lietuviai, netekę savo gimtosios žemės, vis dėlto sugeba suruošti tokias šventes, kurios stebina net šio krašto visuomenę.

Lietuvis iš širdies tarė "ačiū" JAV LB vadovams, šventės rengimo galvai dr. Leonui Kriaučeliūnui, šventės gyvajai širdžiai — meno vadovei Genovaitei Breichmanienei, visiems grupių vadovams ir Tau, mielas, žvalus lietuvių jaunime.

Po didžiosios įtampos ateina atoslūgis, ramuma. Tada galima iš laiko perspektyvos žvilgtelėti į pačią tautinių šokių šventę ir klausti: ką gi ši šventė ir panašios šventės duoda mūsų jaunimui? Ar jos prisideda prie lietuviybės ugdymo, jos išlaikymo? Ar šventės tėra tik mažytis blikstelėjimas, graži akimirka, mažas ir trumputis džiaugsmas, malonus pasižmonėjimas? / *Toliau 4 psl.*

Valdas Adamkus (deš.) pristato aukštuosius šokių šventės svečius. Toliau matyti už jo į kairę: Patricija Nixon, JAV prezidento žmona, Mrs. Ogilvie, konrm. E. Derwinski, dr. L. Kriaučiūnas, šventės rengimo komiteto pirm.

V. Adamkus (r.) presenting the guests of honor (on his right): Mrs. P. Nixon, wife of President of U. S., Mrs. Ogilvie, wife of gov. of Illinois, Congrsm. E. Derwinski and Dr. L. Kriaučiūnas, Pres. of Festival Committee.

pasilieka aktyviais lietuvių bendruomenės nariais.

Ir pirmieji imigrantai išsilaikė nenutautėję tol, kol veikė chorai, kol dainavo, šoko, kol ruošė bendras šventes ir suvažiavimus.

Ir vėlesniųjų ateivių kelias tas pats. Tad jaunimas turi burtis į chorus ir tautinių šokių grupes. Turi tūkstančiais suskristi į savo šventes. Tai oazės, gaivinančios blėstantį mūsų kultūrinį gyvenimą.

Pataroji tautinių šokių šventė gyvai kalba, kad lietuviai išėivijoje dar ilgus metus išliks gyvi. Du tūkstančiai jaunimo — tautinių šokių šokėjų (o juk ne visi dar ir suvažiavo!) teikia daug šviesių ir giedrių vilčių ateičiai. Jaunimui vadovauti ruošiami ir vadai. Jaunimo kogresai, tautinių šokių kursai Dainavoje ir kitur, rodomas susidomėjimas ta darbo sritimi jaunimo tarpe leidžia pagrindo manyti, kad mūsų šaunusis jaunimas eina geru, lietuvišku keliu. Tad šokių šventėm ruoškimės, šventes užbaigę. Darbas turi būti nuolatinis, darbas planingas. Ta kryptimi, atrodo, tvirtai ir einama.

Garbės svečiai (dalis). Iš dešinės: Mrs. Patricia Nixon, Mrs. Ogilvie, kongrsm. E. Derwinski, dr. L. Kriaučiūnas, K. Valiūnas, Vliko pirm.

Guests of honor, in part (right to left): Mrs. Nixon, Mrs. Ogilvie, congrsm. E. Derwinski, Dr. L. Kriaučiūnas, Dr. K. Valiūnas, President of VLIK (Supreme Committee of Lithuanian Liberation).

Lietuvą. — Taip kalbėjo po šventės viešnia iš Pietų Amerikos, gražiai atšokusi su savo grupe šių metų tautinių šokių šventėje.

— Šokių šventės nejučiomis, gal netiesioginiai, bet labai paveikliai uždega jaunimą lietuviškiems darbams. Šokių grupės — tai mažytės ląstelės, kuriose mes sukuriame dalelę Lietuvos, — kalbėjo iš Europos aštuoniolikmetė lietuvaitė.

Galėjai kalbėtis ir kalbėtis su jaunais šokėjais, ir visų entuziazmas ryškėjo ne tik iš žodžių, kuriais kartais galbūt jiems nelengva pasakyti, bet ir žvilgsnių bei dvasinio pasitenkinimo, trykštančio su kaupu.

Tos kelios jaunųjų žmonių mintys ir nuotaikos liudija, kad tautinių šokių šventės yra pati geriausia priemonė grupėse išlaikyti lietuvių jaunimą. O grupėse juk ne vien šokama. Čia vystosi bendravimas, pokalbiai lietuviško gyvenimo temomis ir tai yra kelrodžiai mūsų jaunimui į lietuvišką pasaulį, kuriame daugelis tautinių šokių šokėjų vėliau

ŠVENTĖS IR VILTYS

Atkelta iš 3 psl.

Arčiau stovinčiam ir stebinčiam jaunimo ruošą tautinių šokių šventei, aišku, kokių vaisių neša tokio pobūdžio rengimai.

Pati šventė — jau tikslas, jaunimą įpareigojantis, uždegantis darbu. Ir štai veik dvejus metus apie du tūkstančius jaunimo, gražaus ir žvalaus, būrėsi į grupes ir intensyviai dirbo, beruošdami šventės repertuarą.

Pats tautinis šokis jaunimą domina. Pati darbo aplinka supa grupę lietuvių vaikų ir jaunimo. Jų tarpe vystosi gražus bendradarbiavimas. Noromis nenoromis grupėse vyrauja lietuviškos nuotaikos.

O prieš akis, prieš darbo baigmę, vis dar tikslas — gražioji šokių šventė: pasirodymas, pasisėkimas, savo grupės, savo kolonijos garbė ir pasididžiavimas.

Tautinių šokių grupės laisvajame pasauly yra labai gaivos, gyvos lietuviškos versmelės, kuriose gaivinas, bręsta mūsų jaunimas.

Kada du tūkstančiai jaunimo sulekia apvainikuoti savo sunkaus darbo, kada suvažiuoja į tautinių šokių šventę — pamato, kad negėda vadintis lietuviu, kad lietuvių tautinės kultūros perlais galime pasirodyti ir didžiosioms tautoms. Tai jau tikras "išėjimas iš savo kiemo", dėl kurio taip rūpinasi kai kurie siauros lietuviybės kritikai.

Tik pasiklausykime, ką sako patys šventės dalyviai:

— Aš didžiuojuos, kad esu lietuvaitė. Mūsų tautinis šokis, šokamas tūkstančių jaunimo, išryškina lietuvių tautos lobius, leidžia arčiau mus pažinti svetimiesiems, pasaulis daugiau sužino ir apie mūsų mažytį kraštą

TRIUMFO IR DŽIAUGSMO DIENA

Antanas Stakėnas

Šių metų tautinių šokių šventė ir jos pasisekimas liepos 2 d. apvainikuota džiaugsmo ir garbės vainiku. Daug iškilmingumo šventei suteikė aukštoji viešnia Patricija Nixon, JAV prezidento žmona. Chicagoje ji apsistojo International Amphitheater svečių priėmimo salėje. Čia aukštoji viešnia susipažino su jos laukusiais aukštais valdžios ir visuomenės atstovais. Susipažinimą pravedė Lietuvos gen. kons. J. Daužvardienė, Valdas Adamkus ir dr. Kazys Bobelis.

Iėjusi pro priešakinę duris, ponija Patricija Nixon su svečiais buvo pakviesta prie garbės prezidiumo stalo. Užėmus svečiams skirtas vietas, grojant maršą, įnešamos vėliavos. Ponija Nixon ir ponija Ogilvie buvo apdovanotos gyvų gėlių puokštėmis. Orkestrui grojant choras sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Po himnų, orkestrui grojant Br. Jonušo specialiai parašytą maršą, prasidėjo šokėjų paradas — žygiavo šokėjų grupės, priekyje nešdamos savo grupės pavadinimą. Kai kurioms grupėms ponija Nixon pamojavo. Šokėjai rikiavosi abiejose salės pusėse. Pro garbės prezidiumą praėjo 40 šokėjų grupių. Mažieji šokėjai salėje nebetilpo, jie buvo palikti šoninėje salėje. Garbės prezidiumą sudarė: ponija Patricija Nixon, JAV prezidento žmona, ponija Ogilvie, Illinois gub. žmona, Valdas Adamkus, ponija Juzė Daužvardienė,

Vėliavos visų kraštų, iš kurių šventėje dalyvavo šokantis jaunimas.

Presentation of flags of the countries from which Lithuanian youth delegates and dancers participated.

Lietuvos gen. kons. Chicagoje, kongr. atstovas Edward Derwinski, sen. Richard Percy, Kęstutis Valiūnas, Vliko pirm., Vytautas Volertas, JAV LB pirm., dr. Kazys Bobelis, Alto pirm., ir dr. Leonas Kriaučeliūnas, šokių šventės rengimo komiteto pirm.

Į šokių šventę atsilankė ir apskrities prezidentas George W. Dunne Cook, lydimas architekto Alberto Kerelio.

Valdas Adamkus pasveikino trumpu žodžiu, pakvietė šventės komiteto pirm. dr. L. Kriaučeliūną, kuris tarė žodį anglų ir lietuvių kalbomis. Priminė rusų komunistų Lietuvoje okupaciją ir jų daromas lietuviams žiaurias neteisybes. Padėkojo poniai Nixon ir kitiems svečiams už atvykimą į IV-tąją lietuvių tautinių šokių šventę. Valdas Adamkus lietuviškąją visuomenę supažindino su

Vaidas iš IV taut. šokių šventės. Populiaroji Sadutė.

Performance of the gentle in character "Sadutė".

garbingaisiais svečiais. Kongreso atstovas Edward Derwinski savo kalboje pareiškė, kad *laisvė priklauso visoms tautoms ir jos niekas negali varžyti*. Jis šventės komiteto pirmininkui dr. L. Kriaučeliūnui įteikė JAV vėliavą. Senatorius Richard Percy, pradėdamas savo kalbą, pasveikino lietuviškai "sveiki mieli lietuviai". Jis palankiai kalbėjo apie lietuvius, kalbą užbaigė lietuvišku sakiniu: "Tegyvuoja laisva Lietuva!" Poniai Nixon priėjus prie mikrofono kalbėti, ji buvo lietuviškos visuomenės labai šiltai sutikta nesiliaujančiais plojimais. Atidarydama IV-tąją šokių šventę, ji pareiškė, kad jos dukros prieš ketverius metus buvusios šokių šventėje ir tuo metu buvusios nepaprastai susižavėjusios. Grįžusios jos pasakė, kad "ir mama turi tuos puikius šokius pamatyti". Pora šokėjų — Mindaugas Leknickas ir Valentina Miliuskaitė — poniai Patricijai Nixon įteikė didelę meniškai apdirbtą gintarinę sagę. Po atidarymo ponija Nixon, lydima aukštų svečių, nuėjo į jai skirtą ložę. Eidama pora kartų sustojo tarp šokėjų. Ponija Patricija Nixon išvykdama pasakė, kad šokių šventė jai labai patiko ir ateityje ji tikisi kada nors vėl atvykti. Pertraukos metu p. Patricija Nixon ir kiti aukšti svečiai išvyko.

Iš viso laisvojo pasaulio gražaus jaunimo suvažiavo apie 2000 rinktinių šokėjų. Jie pašoko 20 tautinių šokių. Žiūrovams, sprendžiant iš plojimo, geriausiai patiko "Blezdin-gėlė"

Po pertraukos buvo tęsiama antroji programos dalis. Į salę buvo įvesti jaunieji šokėjai, kurių buvo keletas šimtų. Jie gražiai,

Nukelta į 6 psl.

Audėjėlė. Atlieka vyresniųjų šokėjų grupės.

"Audėjėlė", the young weaver, as performed by young girls who depict the process of loom-weaving.

darniai pašoko 4 tautinius šokius: Žilvitį, Noriu miego, Kalvelį ir Suktinį. Programos pranešėjais buvo: Lina Verbickaitė ir Jolita Kriaučeliūnaitė. Jos tą darbą atliko puikiai, su pasigėrėjimu.

Protarpiais dainavo mišrus jungtinis, specialiai šiai šventei sudarytas, choras. Chorus paruošė Alice Stephens, Alfonsas Gečas ir Alvydas Vasaitis.

Pučiamųjų orkestrui dirigavo Alvydas Vasaitis, o liaudies instrumentų orkestrui dirigavo Zigmas Lapinas.

Šventės rengimo komitetą sudarė, kurie rūpinosi šventės pasisekimu ir įtemptai dirbo: Dr. L. Kriaučeliūnas, pirm., Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė, meno vadovė, Birutė Vindašienė, Audronė Pavilčiūtė, Nijolė Diminskytė, Ignas Petrauskas, Ritonė Rudaitienė, Algis Modestas. Įvairių sekcijų daugybei vadovavo ir jose dirbo vėl visa eilė asmenų. Masei dalyvių ir svečių reikėjo gausaus darbininkų būrio, sutartinai veikiančio. Darbo ir sutarimo netrūko, tai rodo rezultatai.

IV šokių šventės komiteto pirmininkui dr. Kriaučeliūnui už atliktą puikiai pasisekusią

programą dėkojo Vytautas Volertas, JAV LB c. valdybos pirmininkas, padėkos ženklą įteikdamas meniškai pagamintą pažymėjimą-įrašą metalo plokštėje. Iš kongreso E. Derwinskio gauta JAV vėliava, kurią dr. Kriaučeliūnas perdavė Vytautui Volertui, JAV LB c. vald. pirmininkui; perduodamas pažymėjo, kad ši vėliava priklauso lietuviškajai visuomenei.

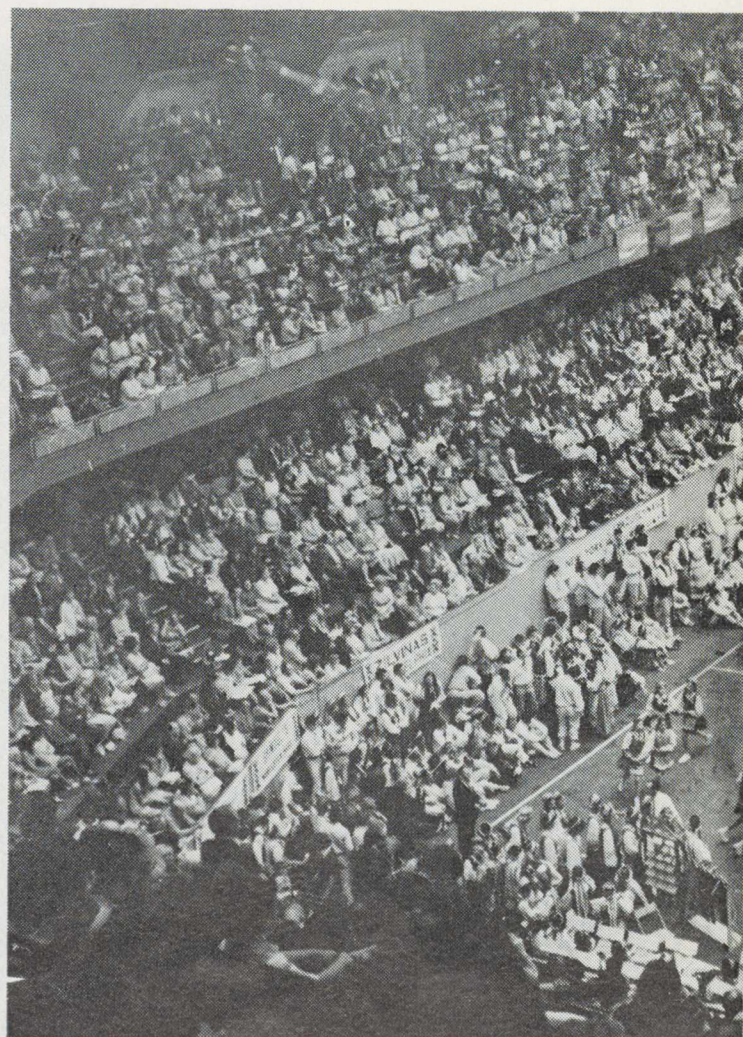
Vytautas Volertas, užbaigdamas šokių šventę, padėkojo visiems darbuotojams už atliktą kilnų darbą.

Galime džiaugtis ir didžiuotis, kad turime gabių ir pasišventusių šokio menui darbuotojų, kaip p. Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė; jos atsakomybėje padarytas milžiniškas darbas, kurio vaisiais grožėjosi aukšti Jungtinių Valstybių svečiai ir tūkstančiai žiūrovų.

IV-sios tautinių šokių šventės programai išleistas gražus leidinys, gausus oficialių asmenų raštais ir papuoštas šokių meno vadovų bei grupių nuotraukomis. Leidinį redagavo Vytautas Radžius, viršelį piešė dail. Ada Korsakaitė-Sutkuvienė. Šio šventės leidinio pritrūko, ir vėliau atspausdinta papildoma laida. Leidinį mielai įsigyja ir šventėje nedalyvavę. Tai gražus suvenyras.

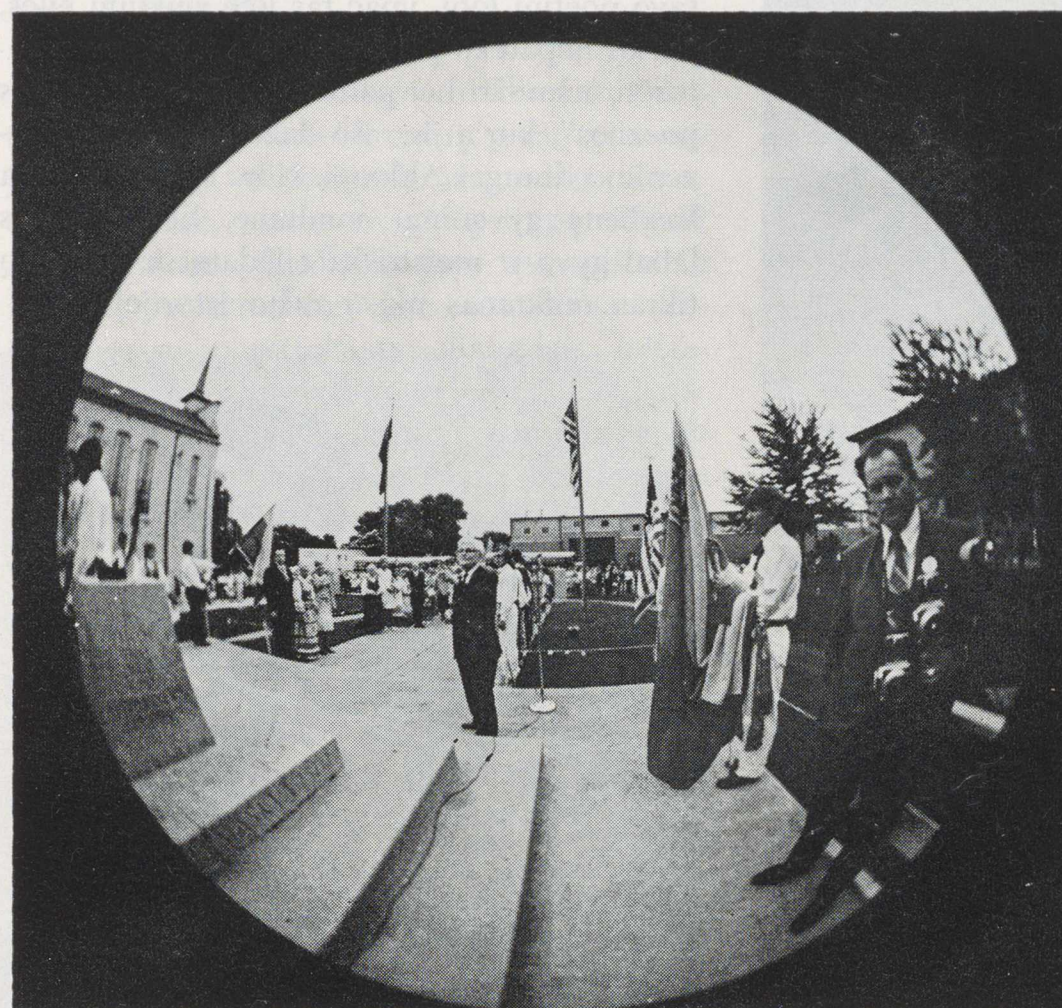
Amfiteatro vaizdas su šokėjais ir dalimi žiūrovų šokių šventės metu 1972 m. liepos 2 d.

Audience and performers of the IV Lith. Dance Festival, Chicago, July 2, 1972.

Padedamas vainikas prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo Jaunimo Centre. (Dešinėje matyti mūsų fotografas L. Kantas.)

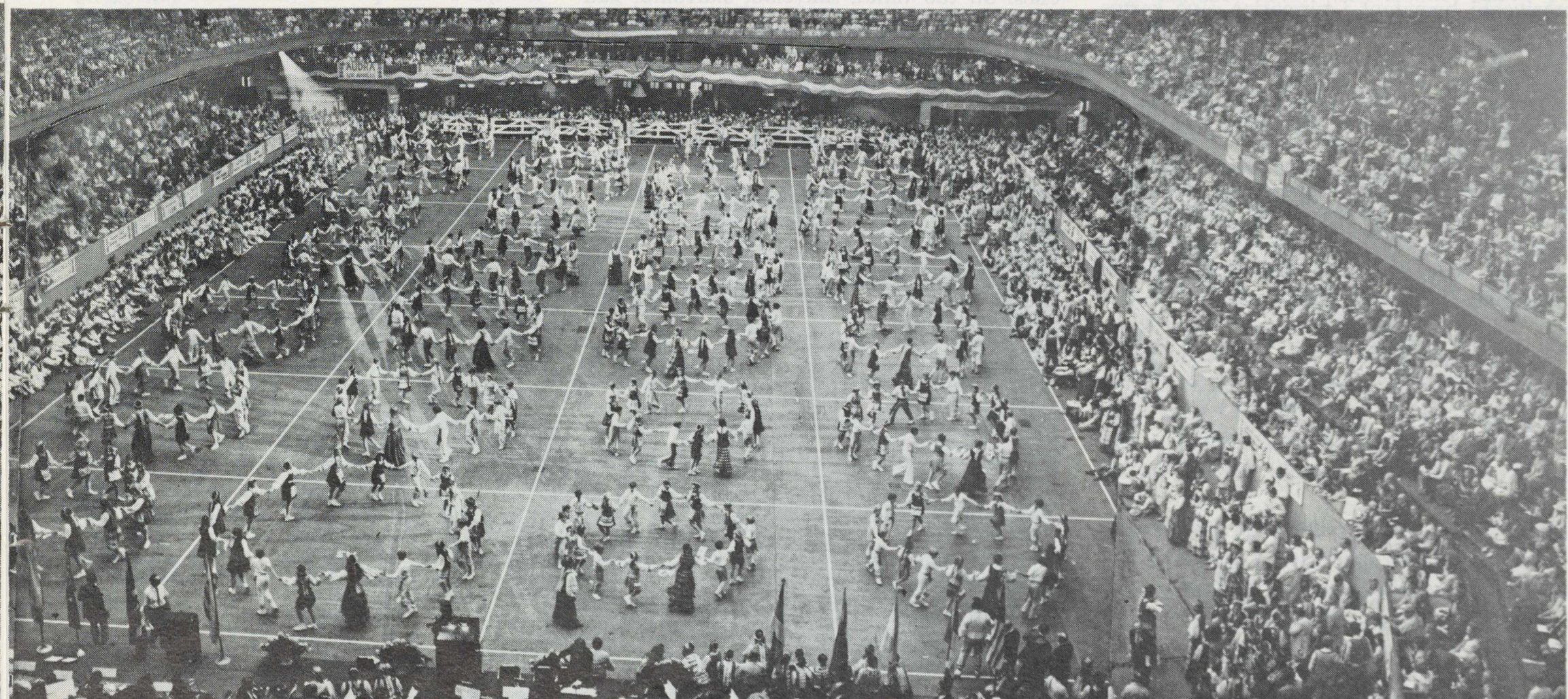
Laying a wreath in the Youth Center at the monument for those who fell in action for Lithuania's liberty. (Our photographer, L. Kantas from Los Angeles, in foreground.)

Los Angeles šokių grupės įžengia į Amfiteatro salę.

1. L. A. Jaunimo ansamblis su vedėja Ona Razutienė ir D. Razutyte. 2. Audros šokių grupė su ved. Inga Tumienė. 3. Santa Monikos grupė su vedėja L. Zaikiene. Foto L. Kantas

3 dance groups of Los Angeles Lithuanians entering International Amphitheatre, Chicago, during opening ceremonies of IV Festival on Sunday, July 2, 1972.

Bernardas Brazdžionis savo darbo kambaryje tarp knygų.

B. Brazdžionis at home in his library-study.

I PENSIJĄ IŠLEIDŽIANT...

Jonas Aistis

Su Bernardo Brazdžionio poezija ir juo pačiu susipažinau 1929 rudenį, kai jis pradėjo studijuoti universitete. Iš karto jis pasirodė su labai savita ir tikrai originalia prosodija, bibliniu patosu ir pretenzinga retorika, bet ypač pasižymėjo provokuojančiai iššaukiančiu tonu. Daugis to meto liberalių literatų jį tada sutiko su pašaipos ir pasityčiojimo šypsena, bet netrukus ir jie pamatė, kad atėjo lietuvių literatūros padangėn nauja pajėga, su kuria — nori ar nenori — reikia skaitytis. Ir jaunas gilios provincijos poetas prasiveržė bematant į pirmąsias savo kartos gretas.

Šiandien nesiimsiu jo poezijos aiškinti ar vertinti. Būtų beveik užgavimas kartoti lakoniškus komplimentus tam, kuris yra vertas išsamios studijos.

Tik galiu pasakyti, kad poetą visą laiką atydžiai sekiau ir mėgau. Teko daugelį kartų apie jo poeziją rašyti. Nūnai tiek turiu pasakyti, kad visą gyvenimą ėjau krikščionis ir tautininkus skiriančia siaura ežia — tai vienon, tai kiton pusėn įkeldamas vieną koją, bet niekad abi, J dėl to man Bernardo Brazdžionio poezija buvo ir yra ne tikrai artima, bet ir sava. Mudu panašiai sielojamės lietuviško rašto likimu ir slinktimi. Tiek tėvynėje, tiek svetur. Mūsųose poezija yra, galima sakyti, kruvina auka.

Nuo mūsų rašto pradžios iki šiol beveik visi lietuviai rašytojai savo kūrybai galėjo skirti vien laisvalaikį, tai yra paprastai poilsui skirtą laiką. Ta aplinkybė ne tikrai atgraso nuo kūrybos aibę talentų, bet ypatinai lėtina pačią kultūros slinktį ir pažangą.

Jei didelėje tautoje prasimušusiam talentui

gali kartais atsiverti bestseller'io galimybė, tai mažoje tautoje panašaus pobūdžio kūrybos neatpalaiduoja rašytojo nuo egzistencijai skirto pašalinio darbo.

Kai perskaičiau spaudoje, kad Bernardas Brazdžionis apleidžia spaustuvininko ir redaktoriaus darbą, norėdamas skirti visą laiką kūrybai, ir man suspaudė širdį, nes ir aš pats jau keliolika metų puoselėjau panašią viltį savo didžiajai svajonei...

Atsižvelgiant į poezijos pobūdį, Bernardas Brazdžionis yra dar pačiam kūrybos pajėgume. Mano išmanymu, jo pats brandžiausias poezijos rinkinys bene bus "Didžioji kryžkelė". Lygia dalim galima tvirtinti, kad "Vidudienio sodiuose" galima užtikti tokių intymaus jausmingumo aukštumų, kurių neprilygsta jaunystės meto panašaus pobūdžio eilės. Su tuo tikrai, sakyčiau, skirtumu, kad jojo eilių dramatizmas šiandien yra dar labiau užaštrintas, kad jojo retorinės figūros poetingesnės, o patosas tikslesnis ir veiksmingesnis. Gyvenimas jam šiandien gal labiau negu bet kada anksčiau suteiks apoka-

liptinių vizijų, esame, tikri, kad poetas mokės su jomis susidoroti. Todėl ne tik tai jo bičiuliai, bet ir visi poezijos mėgėjai gali tikrai džiaugtis jojo pensininko buitimi.

Būtų gera, kad dabar, kūrybinės atvangos valandomis, pradėtų tvarkyti ir doroti visą savo poetinį lobį, ypač tas jojo rinkinių eiles, kurios nepateko į Pilnatį. Lygia dalim jis neturėtų užmiršti bei paniekinti savo "mažosios poezijos", kurią jis rašė dažniausiai savo gyvenimo draugei Aldonai. Nors tos eilės liečia kasdienę gyvenimo smulkmę, bet sukurtos labai gyva ir meistriška eilėdara, ir tai būtų tikras unikumas mūsų rašto istorijoje.

Bernardas Brazdžionis namie su žmona Aldona. Bern. Brazdžionis with his wife Aldona.

O bendrai, kai pagalvoji, kokia gyvenimo ironija. Poetas po keturiasdešimt šešerių kūrybos metų džiaugiasi galėsiąs palop pašvęsti visą laiką... Linkiu, kad tasai "visas laikas" būtų našus ir vaisingas...

Jonas Aistis

Bernardas Brazdžionis su kolegomis rašytojais Bostone: Iš kairės: L. Andriekus, B. B., P. Jurkus, Jonas Aistis, kun. J. Petrėnas (klasės draugas, dabar jau miręs).

Foto A. B.

B. Brazdžionis with his colleague-writers, in Boston, Mass.

BRAZDŽIONIS – REDAKTORIUS

Iniciatyvos kupinas redaktorius

Kun. J. Prunskis

Bernardas Brazdžionis – unikumas mūsų tautoje. Jis yra vienas iš mūsų pačių pirmaujančių poetų, nepralenkiamas vaikų literatūros kūrėjas, taurus religinių ir patriotinių idealų žmogus, darbštus savo asmeniškame ir visuomeniškame gyvenime, socialus santykiuose su jo sutinkamais lietuviais, iniciatyvos kupinas redaktorius.

Šios visos ir daugelis kitų nesuminėtų jo savybių daro jį taip simpatinę bendravime ir taip sėkmingą užsibrėžtuose darbuose. Ne taip seniai vienu metu Chicagoje įvykusiame poezijos vakare su savo skaitytų eilėraščių istorijos ir kūrimo proceso bei prasmės aiškinimais jis tiek įnešė gyvo humoro, kad mums atsiskleidė dar viena jo patraukli savybė – linksmo pasakoriaus, apskritai sąmojingo žmogaus, su kuriuo darosi smagu bendrauti.

Tie visi jo bruožai turėjo progos išsiskleisti jo redaguojamame „Lietuvių Dienų“ žurnale. Kiekvieną jo numerį su dėmesiu skaitau ir daugelį dešimčių tų numerių spaudos apžvalgėlėse esu rekomendavęs dienraščio skaitytojams. Kai susijungė Brazdžionio talentas su A. Skiriaus nepalaužiamu ryžtu iliustruotą žurnalą leisti, laimėjimas buvo užtikrintas. Juk tai mūsų išeivijoje vienintelis toks moderniems laikams pritaikytas žurnalas, kur tiek gausiai iliustracijų, tiek apščiai mūsų kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo įvykių aprašymų, tiek dailiosios kūrybos ir straipsnių.

Jaunimo kongrese mūsų jaunųjų pasitarimuose buvo išreikšta mintis, kad jiems įdomiausia yra paveikslai su plačiais tų paveikslų vaizduojamų įvykių aprašymais. „Lietuvių Dienos“ kaip tik šiuo keliu ir eina. Dėl to tas žurnalas mums ypatingai brangus, o B. Brazdžionio rankose jis visą laiką buvo ir svarus. Žinoma, visada galima pageidauti dar daugiau kultūrinių aktualijų ir kūrybinio gyvumo. Tokio tobulumo aukštumos bekrastės, bet B. Brazdžionio pastangomis pasiektais laimėjimais galime visi nuoširdžiai pasidžiaugti ir jį prašyti, kad jis visada pasilikėtų artimas „Lietuvių Dienoms“, ar tai grįždamas į jų redagavimą, ar tai praturtindamas jas savo patarimais atėjus naujam žmogui ar žmonėms. Mes, skaitytojai, tegalime tik reikšti Bernardui padėką už gausų jo įnašą.

Bernardas būtų galėjęs gauti darbo kur aukštojoje mokykloje ar kurioje kitoje „baltakalnierių“ įstaigoje, tačiau jam spausdintas žodis buvo taip mielas, kad jis šalia redaktoriaus darbo pasiliko talkininku ir spaus-

Bern. Brazdžionis prie LD žurnalo redakcijos.
B. Brazdžionis, entering „Lithuanian Days“ publishing house.

tuvėje bei „L. D.“ leidykloje. Ir mes su didele pagarba žiūrime į žmogų, kuris taip myli spaudą, kad gali jai tiek aukotis ir tiek nenori būti kam nors kitam sunkumu, kad, nesibaidydamas bet kokio darbo, savo rankomis kasdienę duoną pelnosi.

Bern. Brazdžionis pasiliks žvaigžde švytėti mūsų kūrybos horizontuose, ir jo įnašas į kultūrinį „Lietuvių Dienų“ žurnalą visada pasiliks taip ryškus ir vertingas.

Kun. J. Prunskis

C R E D O

Brazdžionio poezijai

*Tikiu tavim, nors ištiesiu rankas
bailiai kaip kūdikis, norėdamas paliest
paparčio paslaptinę žiedą vogčiomis.*

*Švelnios melodijos pasakiški garsai,
lyg gaudžia gintaro nematomi varpai,
raudono vakaro vėjingame gaisre.*

*Dainuoju ir juokiuos tada – lig debesų...
Ir negirdžiu, kada perkūnas trenkia ir
lietus žemę sodrina žalia tylos malda.
Ir tik kaip vaikas vis džiaugiuos, staiga
pamatęs žiežirbą fantastiškos liepsnos.*

*Tikiu tavim, pavasario palaimintam sapne,
auksinis vyliu, saulės gintarinės pasakos...*

1972.

ZENTA TENISONAITĖ

Redaktorius – kaip sodininkas

Paulius Jurkus

Poetas Bernardas Brazdžionis štai pasitraukia iš „Lietuvių Dienų“ redakcijos ir viso techninio darbo, palikdamas tas naštas kitiems. Nori jis grįžti į savo biblioteką, privatų „literatūros muziejų“, panašų į aną Maironio muziejų, kurį jis tvarkė Kaune. Nori jis tvarkyti tuos raštus, raštelius, kurie (savi ir kolegų) susikaupė per metus, nori laisvas švilpauti, vaikščioti nerūpestingas, kad naujai prakalbėtų bitelė žolėje, anų dienų samanė, kurią prisimenam „namo parskridusi“...

Pasitraukė jis iš ilgo redagavimo darbo. Andai Lietuvoje jis redagavo Lietuvos Studentą, Ateities Spindulius, Pradalges, Dienovidį, vėliau – Eglutę; eilę metraščių ir antologijų. Pats būdamas literatas, redaguodamas laikraščius, nesitenkino tik viena literatūra. Jis nuolat kryo ir į kitas kūrybines sritis. Visada jam rūpėjo ir lietuviškoji dailė.

Nuo seno jis turėjo draugų dailininkų. Vieni puošė jo leidžiamas vaikų knygeles, kiti – redaguojamus žurnalus. Šalia grafikų dailininkų jis pažino ir tapytojų, skulptorių. Pažino ir pamėgo jų kūrybą. Ir tą jų kūrybą jis pasistengė pristatyti savo redaguotuose leidiniuose.

□

Su tokiais nusiteikimais jis atėjo ir į „Lietuvių Dienas“. Apžvelgdamas mirgantį platų visuomeninį gyvenimą, neužmiršo ir kultūrinių barų.

Nukelta į sekantį psl.

Antanas Skirius, LD žurnalo leidėjas, su red. B. Brazdžioniu redakcijos posėdyje.

A. Skirius, publisher of Lithuanian Days in conference with editorial staff and editor-in-chief, B. Brazdžionis.

Per visą savo 17-kos metų redagavimą jis žurnalo viduriniuosius puslapius dažniausiai skyrė lietuviškai dailei. Ir kodėl viduriniuosius puslapius? Ten daugiau vietos, daugiau laisvės; plačiau ir erdviau gali pristatyti lietuvių dailininką.

Mėgo jis ir viršelio paskutiniuosius puslapius (geresnio popieriaus), į kuriuos įdėdavo lietuvių dailininkų paveikslų. (Žurnalo viršelyje pasitaikydavo rečiau). Kartais buvo sudaromi atskiri skyreliai, kurie užimdavo ir trejetą, ketvertą puslapių.

Tuose puslapiuose jis pristatė visus lietuviškosios dailės įvykius: didžiąsias parodas, atskirų dailininkų parodas, atžymėjo jų sukaktis, naujus dailininkų laimėjimus, premijas. Pristatė jis visus lygiai, specialiai nefavorizuodamas kokios meno šakos ar grupės.

“Lietuvių Dienose” galėjome pamatyti ir plačius naujosios mūsų architektūros ansamblius, naujuosius pastatus. Kai tie pastatai būdavo baigti, “Lietuvių Dienos” nesigailėjo vietos, kad juos bent iš žurnalo puslapių visi pažintų. Šalia nuotraukų dėjo ir tekstus, kurie sudarė istorinį foną ir uždėjo vertinimo taškus.

Šalia didesnių įvykių dailės gyvenime, jis pristatė atskirus dailininkus. Buvo dedami bent keli vieno dailininko paveikslai ir tekstas, kurį parašydavo redakcijos kviesti autoriai ar kartais dailininko surasti žmonės, turėję progos su jų kūrybos originalais susipažinti ar parodą aplankyti. Čia buvo paminėti visų rūšių dailininkai, nuo realistų iki kraštutinių abstraktų. Redaktorius buvo kaip sodininkas, kuris rūpinosi visom darželio gėlėmis, visas vienodai puoselėjo. Nevengė net vadinamųjų mėgėjų, ir jų meną taip pat

pristatė, vertindamas jį kaip spontanišką kūrybos prasiveržimą.

Mėgo jis ir jaunuosius dailininkus. Jei tik pagaudavo jų parodas, jų apsisprendimus, tuoj sudarydavo sąlygas, kad būtų paminėta ir “Lietuvių Dienose”.

“Lietuvių Dienos” nėra meno žurnalas, bet jos tapo savotiškom “meno dienom”, nes jose buvo atžymėti daugelis lietuviško gyvenimo įvykių, pristatyta kone visi ryškesnieji dailininkai. Taip redaktorius sugebėjo suartinti dailininką ir visuomenę, auginti ir patį dailininką ir kartu auginti visuomenės skonį.

□

Redaktoriui rūpėjo ir žurnalo išvaizda. Kartais ją nulemia leidėjai, sudarydami savotišką stilių, prinešdami daug skelbimų. Sunku redaktoriui praeiti pro skelbimus, nes jie reikalingi leidėjui. Redaktorius Bernardas Brazdžionis su geru patyrimu ir skoniu tvarkė šią painią žurnalo medžiagą, ieškodamas puslapiuose balanso, gero išdėstymo. Likusios “skylės” jis neužkiša skelbimu, bet parūpina piešinį, net specialiai užsakydamas, kad novelė patraukliau puslapyje išsitiestų, kad eilėraščiai puošniau atrodytų. Tai ne tik pajvairino žurnalą, bet ir puošė jį.

□

Visi dailininkai, kuriuos redaktorius savo žurnale redaguodamas pristatė ar paminėjo, be abejo, sako jam nuoširdų ačiū! Tai buvo tikra lietuvių kūrėjų draugystė!

O mes bendradarbiai sakome naujajai “Lietuvių Dienų” redakcijai: ir toliau puoselėkite lietuviškąjį meną!

P. Laurin

TREMTINIUI POETUI

Bern. Brazdžioniui

Yra lengva — —
su žvaigždėm kalbėtis,
kai tu viską žemėj, —
kaip žadėta buvo,
kaip norėjai, — atradai,
kai klasta kitų
tavęs dar nepalaužė
ir veltui pralieto kraujo
nematei — —

Taip ilgai — —
tu ieškai vieno žodžio,
į kurį visus širdies jausmus
sudėt galėtum,
kad jis vargstantį ir ilgesy
paguostų — —
rytdienai kad vėl jis patikėtų,
jeigu kartelį likimui
pats savoį širdy neši.

ALDONA PRIŽGINTAITĖ

Sydnėjus, 1972

Redaktorius ir visuomenininkas

Ignas Medziukas

Ižangos vietoje. Bernardą Brazdžionį pažinau, pradėjęs klausyti paskaitų Vytauto didžiojo universiteto Didžiuosiuose Rūmuose, kai jis buvo viename iš aukštesniųjų humanitarinių mokslų fakulteto kursų. Jau tada jis buvo gaubiamas poeto aureole. 1931 m. išėjus iš spaudos jo poezijos rinkiniui “Amžinas žydas”, kelias į Parnaso viršūnes buvo atviras. To meto studentai daugelį šio rinkinio eilėraščių posmų buvo išmokę atmintinai ir dažnai mėgdavo deklamuoti. Maždaug po dešimties metų Bernardą Brazdžionį jau su šeima netikėtai sutikau labai neįprastose aplinkybėse: tai buvo 1945 m. balandžio mėn. pradžioje Austrijos pietuose, netoli Bischofshofeno, viename geležinkelio ruože laike lėktuvų puolimo aliarmo... Ir vėl maždaug tokiam laikotarpiui praėjus, persikėlęs iš rytinio Amerikos pakraščio į Kaliforniją, radau jį “Lietuvių Dienų” redaktoriaus kabinete. Šiame beveik 17 metų laikotarpy turėjau progos dažnai jį susitikti, dalyvaudamas susirinkimuose, suvažiavimuose, pobūviuose ir kitų susibūrimų metu.

Redaktorius. 1955 m. Bernardas Brazdžionis buvo pakviestas lietuvių iliustruoto žurnalo “Lietuvių Dienos” redaktorium. Šis

Nukelta į 11 psl.

darbas jam nebuvo naujas, nes redakcinio patyrimo stažą buvo įgijęs per eilę metų anksčiau. Dar studijuodamas, jis redagavo "Lietuvos Studentą", vėliau "Ateities Spindulius", o paskui literatūros žurnalą "Dienovidį" (vyr. redaktorių pasirašė V. Mykolaitis-Putinas), poezijos žurnalą "Pradalgės". Apie 10 metų buvo "Sakalo" leidyklos ir kt. leidyklų literatūros redaktorių; 1942 m. suredagavo "Literatūros metraštį"; jau būdamas už Lietuvos ribų — literatūros metraštį "Tremties metai", beletristikos antologiją ir kitus leidinius, kurie yra vertingas įnašas kiekvieno lietuvių inteligento bibliotekai. Atvykęs į Ameriką, jis su prel. P. Juru įkūrė ir kurį laiką redagavo vaikams laikraštį "Eglutę".

Persikėlęs iš Bostono į Los Angeles, B. Brazdžionis visą dėmesį sukaupė "Lietuvių Dienų" žurnalui, kad jis forma bei turiniu tobulėtų, atitiktų estetikos reikalavimus, būtų patrauklus ir aktualus. Žurnalas tapo lietuvių kultūrinio, visuomeninio, politinio gyvenimo veidrodžiu, kuriame atsispindi visa, kas vyksta laisvojo pasaulio lietuvių gyvenime su laimėjimais ir pasiekimais. Tekstas pailiustruojamas daugeliu geros kokybės ir kartais retų nuotraukų su atitinkamais lietuvių ir anglų kalba paaiškinimais.

Bernardas Brazdžionis susirado pajėgių bendradarbių, kurie tiekė reikalingą medžiagą. Jis susirado ir reikalingų redakcijos talkininkų, kurie dirbdami savo pasiimtoji srityje per keliolika metų padarė didelį įnašą lietuvių išeivijos kultūriniam gyvenime.

Tokio periodinio leidinio, kaip "Lietuvių Dienos", redaktoriaus darbas esamose sąlygose yra labai atsakingas, reikalaujantis ne tik gero sugebėjimo ir tikslaus orientavimosi įvairiose srityse, bet ir diplomatijos bei takto. Reikia įtikinti skaitytojų, o taip pat ir bendradarbiams, ypač, kai dėl kai kurių priežasčių atsiųsta medžiaga nedėtinama į žurnalą. Atrodo, kad Brazdžioniui šie dalykai

dažniausiai pavyko išspręsti teigiamai dėl jo asmeninių būdo savybių.

Redaguodamas "Lietuvių Dienas", Bern. Brazdžionis ir pats yra parašęs daugybę vedamųjų įvairiais klausimais, dažnai kondensuoti, bet įžvalgiai bei vispusiškai paliesdamas mūsų visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo reiškinius. B. Brazdžionis paliko gilius pėdsakus ne tik kaip žymus kūrėjas, bet ir kaip gabus, plataus išsilavinimo redaktorių, žurnalistas, geras organizatorius, sėkmingai palaikęs ryšius su bendradarbiais. "Lietuvių Dienų" žurnalas, jam redaguojant, kaip turiniu, taip ir techniniu apipavidalinimu tapo vertingu lietuvių kultūrinio gyvenimo reprezentantu, kurį negėda parodyti ir pasigirti prieš kitataučius.

Visuomenininkas. Bernardas Brazdžionis pasireiškė ir kaip visuomenininkas, turįs tam vertingų savybių, sugebąs daryti neabejotinos įtakos lietuvių išeivijos organizaciniam gyvenime. Jis ypatingai stipriai ėmė šioje srityje reikštis prieš keletą metų didelę balsų persvara išrinktas į JAV Lietuvių Bendruomenės tarybą, o po trejų metų vėl perrinktas. Kažin ar buvo sesija, kurioje jis nebūtų dalyvavęs, nežiūrint į tolimas distancijas: Chicago, Clevelandas, New Yorkas, Philadelphia. Jis Pasaulio Lietuvių seime New Yorke atstovavo. Jis vienas iš Lietuvių Fondo Tarybos narių. Jis dažnoje Kalifornijos lietuvių jaunimo šventėje pagrindinis kalbėtojas, drąsiai pasakąs teisybę į akis, nežiūrėdamas, jei kam tai ir nepatiktų. B. Brazdžionis lituanistinių kursų dėstytojas, lituanistinių mokyklų iškilmėse entuziastingas sveikintojas. Jis taip pat ir Lietuvių Fondo Los Angeles vajeaus komiteto pirmininkas ar vicepirmininkas, besirūpinąs šį Fondą išugdyti iki milijonės sumos.

Pagaliau — Bernardas Brazdžionis beveik nuolatinis meno parodų Los Angeles mieste pristatytojas, dideliu preciziškumu ir eks-

Redakcijos posėdyje su J. Kojeliu (deš.), reportažo redaktorių (kuris talkininkavo iki 1960 m. gruodžio.).

Editorial consultation with J. Kojelis, head reporter (—1960).

Iš red. posėdžio. Dešinėje A. Pauliukonis, vidury D. Polikaitienė, kairėje B. Brazdžionis.

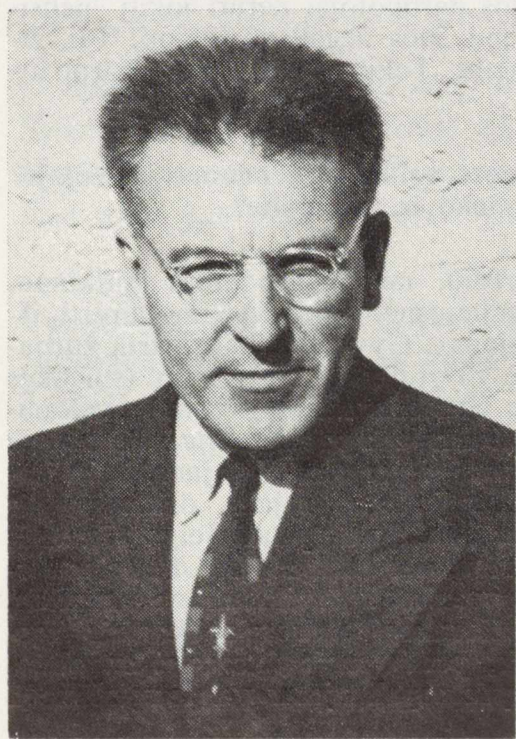
A. Pauliukonis dirbo administracijoje ir buvo redakcijos nariu nuo 1959 m. pradžios iki 1960 m. rugsėjo.

D. Polikaitienė talkino kaip anglų k. redaktorė ir vertėja nuo 1959 m. spalio iki 1966 m. gruodžio mėn.

Editors A. Pauliukonis, Mrs. D. Polikaitienė and B. Brazdžionis (1959).

perto nuovoka apibūdinas dailininko kūrybą ir surandąs jam vietą meninės kūrybos srovėse. Apskritai, B. Brazdžionio kalbos, ilgesnės ar trumpos, yra turiningos, taiklios, įtikinančiai apeliuojančios į jaunimą ir į vyresnius. Jos dažnai pajavairintos šmaikščiu humoru, pridudančiu įvairumo, ir, rodos, klausytum, ir niekad nenusibostų! Tai tikras savitas Brazdžionio stilius.

Išvada. Bernardo Brazdžionio gyvenimo laikotarpis Kalifornijoje yra vaisingiausias ir kaip redaktoriaus, ir kaip visuomenininko. Tikimės, kad jis, ir sulaukęs pensininko amžiaus, nesiizoliuos nuo įprastų darbų, bet jam priimtinoj formoj juos tęs. Dar daugiau laukiame, kad, nebūdamas suvaržytas darbo valandomis, kaip LB reprezentantas ir Tautos vaidila, galės aplankyti kitų kontinentų lietuvių. Kompetetingi asmenys tokiai jo kelionei turėtų sudaryti reikalingas sąlygas. Tautinei gyvybei svetimuose kraštuose palaikyti ir gaivinti reikalingi ne tik dainos ir šokio menininkai, bet ir dailiojo žodžio meistrai.

J. Tininis, literatūros dalies redaktorių nuo 1955 m. iki savo mirties

J. Tininis, literary editor since 1955.

Daumantas Čibas, foto redaktorių nuo 1957 m. lapkr. m. D. Čibas, photo editor.

POETAS BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Foto V. Maželis

KURIO ELEMENTO GALI PRITRŪKTI

Su Bernardu Brazdžioniu susitarėm susitikti redakcijos posėdyje. Atsinešiau keletą surašytų, mano manymu, vertų iškelti klausimų. Kai pamatė mane su klausimų primargintais lakštais, kolega B. B., lyg nujausdamas, užklausė: „O kas čia?“

— Klausimai. Noriu parengti su buvusiu redaktorium lyg ir „atsisveikinimo interviu“.

— Jeigu tai klausimai, į kuriuos atsakydamas turėčiau duoti atsakymus kaip nuo Sinajaus kalno, spaudai, visuomenei nurodymų, patarimų, direktyvų, tai iš anksto atsakau: „Ne“.

— Yra tokių, yra ir kitokių, kur neprivalote nieko mokyti. Kurie klausimai nepatiks, į tuos neatsakykite. Taip prasidėjo mūsų pokalbis.

— Visų pirma — apie spaudą. Spaudos gyvybei palaikyti reikia skaitytojų, spaudos bendradarbių, redaktorių ir leidėjų. Kurio elemento išeivijos spauda gali pritrūkti?

— Visų vienodai, bet pirmiausia, manau, pritrūks redaktorių; tatai matome iš krizės, pasireiškusių Kanadoje ir Australijoje. Vien „iš idealizmo“ redaktorių nebebus. Išsimokslinę žurnalistai norės gauti tokias pat sąlygas, kaip ir kiti jų kartos žmonės, dirbą kitose srityse.

— Aktyviai dalyvaujate JAV LB veikloje — ar esate patenkintas LB užimta linija ir jos atliekamais darbais? Kas keistina?

— Taip. Kas bus keistina, pakeis laikas ir atėję nauji veikėjai. Niekas negali duoti nurodymų iš šalies.

— Jaunimas duoda sugestijas bei patarimus taip vadinamo senimo veiklai, o senimas — jaunimo. Kokios būtų Jūsų sugestijos tame kartų „dialoge“?

— Mažiau vieni kitiems patarinėti, kritikuoti, neigti kitų darbus, o daugiau konkrečiai veikti.

— Be abejo, sekate okupuotoje Lietuvoje lietuvių k. leidžiamą spaudą — ar ta spaudą savo skaitytojams pristato lietuvių išeivijos gyvenimą? Jeigu taip, kuri gyvenimo sektorių labiausiai iškreipia, kuri tiksliau parodo?

— Iš tos spaudos, kurią tenka pasekti, tiksliai neparodo nė vieno. Nes ir ne toks jų tikslas. Jie tik iškraipo, niekina viską, kas išeivių daroma kultūrinėje, ypač politinėje srityje. Pristatymus lydi pašaipa, pagieža, menkinimas. Vieno kito asmens lyg ir teigiamas parodymas yra nekas kitas, kaip tik jo pagavimas į spąstus, sukiršinimo ar „išvedimo iš rikiuotės“ tikslais.

— Sulaukęs pensijos amžiaus, oficialiai „išėjote į pensiją“: argi jau toks nepakeliamai sunkus redakcijos darbas, kad ir iš jo pasitraukėte?

— Mano redakcijos darbas buvo surištas su technišku spaustuvės darbu, tat išeidamas iš vieno, „išėjau“ ir iš kito. Išeinu „į pensiją“, bet pensijos, kaip gauna dirbę Fordo ar kurioje kitoje įmonėje, negausiu; gausiu tik „socialinio draudimo“ mokestį. Visi dirbę lietuviškai visuomenei (ne vien spaudai) yra panašioje padėtyje. Visuomenė už spaudą tiek teužmoka, kad ji vos išsiverčia, gi jos darbuotojai neturi jokių „pensijų fondų“ ir apie juos negali nė svajoti. Tai, žinoma, nenormalu. Tokia padėtis vieną kartą turės baigtis.

— Ką manote veikti, gyvendamas pensijoje? Nejaugi taip nieko ir nedirbsite?

— Nebedirbsiu, nes bedirbdamas įsitikinau, kad darbas yra bausmė, uždėta Adomo ainijai, išvarant jį iš rojaus... Gyvensiu, kaip kartą žurnalistams atsakė rašytojas S. Maugham (sulaukęs 70 metų), tik naudodamasis gyvenimo malonumais. Šypsotės? Prašau: pagal rašytoją Giovanni Papini, ir žmogui, išvartam iš rojaus, kaip įrodymas, kad žemėje būta rojaus, džiaugsmų ir malonumų dar liko didis apstas. Jeigu vienas iš šimto ir nubyrėtų, dar lieka 99! Ar dėl to neverta džiaugtis gyvenimu? Švilpauti su strazdais, grožėtis žydinčiomis oleandromis, skonėtis figomis, apelsinais, persimonais (atsargiai su obuoliais!) ir klausytis nepalijaujamo vandenų ošimo?!

— Žinoma, kad verta! Ačiū už pokalbį.

Dail. A. Vaičaitis

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

PERPETUUM MOBILE

Tėvai mūs meldėsi: Nuo karo...bado...maro..
O gimė, augo, mirė jie karuos..
Išbridom mes iš praeities košmaro,
O akyse ilgai dar tavaruos

Krauju pasruvusios pavasario padangės
Ir girios mirusios nuodėgulių juody,
Ir žemę sups, kaip vieškeliai, atgiję angys,
Ir sotūs laisve, mirsim jos badu...

Vaikai nueis barzdoti, su gitarom,
Už horizonto lis naujų aušrų lietus,
Ir atiduosim savo ateitį radaram,
Kad rastų prarastus nepaprastus metus...

O mūsų metai nesimėto kaip kometos,
Nežemiškos traukos į žemę nešami,
Nes tikim mes nakties skliautais žvaigždėtais,
Nes mes gyvenam dabarties ateitimi!

Vaikai sugrįš ir mūsų neberas gal,
Ieškodami savęs, rankas išties
Į didžiąją, į amžinąją Prasmę,
Į lemtį lemtą dieviškos lemties.

Ir tars:
— Tėvai mūs meldėsi "Nuo karo... maro..."
Ir gimdė mus, augino, mirė jie karuos,
O mes išbridome iš džiunglių ir košmaro...
Ir akyse gyvenimas, ne mirtys, žaižaruos!..

1970.

LOTOSŲ LIEPTAS

Iš dedikacijų Juozui

DIALOGAS

— Tu mano švelni samanėlė.

— Tu mano raselė...

— O tu

Pirščiukas, kurs pūką pakėlė,
Ir saulė, ir mėnuo kartu.

— Tu tūkstantį kartų sapnuotas
Per naktį bemiege...

— O tu

Mimozose skęstantis luotas
Ir lotosų lieptas kartu.

— Tu mano brangus maharadžia.

— Tu geiša.

— Tu princas.

— O tu —

Tu arija meilės adagio
Ir majestoso kartu.

□

Aš norėjau juoktis,

o verkiu;

Nenorėjau melstis,

o tikiu;

Aš norėjau mirti,

o, deja, —

Mirė mano meilė

tavyje...

O, negailestingas,

meilžudy,

Kam tu savo sostą

vėl žadi?..

AGUONŲ LYSVĖ

Kur dingo, kur dingo, kur dingo
Tavo aguonų lysvė?
Žaisliukai seni kai suminga,
Mes tavo vaikystėn sugrįžtam...

Kaip saulės kiškučiai atbėga
Čia tavo metukai ir žaidžia
Ant tirpstančio pasakų sniego,
Pas tolimą raganų raistą.

Dukrele, žuvele, aušrele,
Kada, kaip anuomet, ir vėliai
Pro mudviejų naktį realią
Vėl tavo akių žiburėliai

Spindės kaip dangaus spindulys vėl,
Žērės kaip aguonų lysvė?..

(1971)

RUGSĖJO SAULĖJ

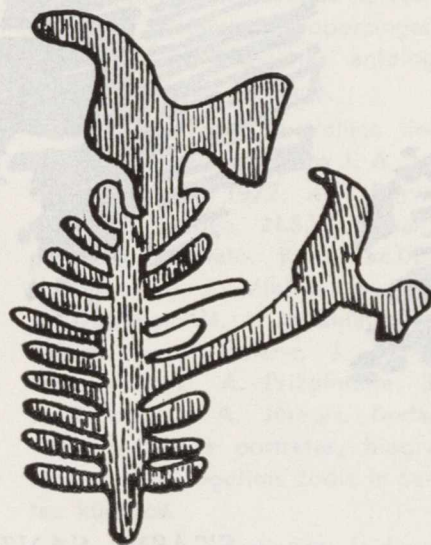
Rugsėjo saulė kaip sena koketė
Dar šypsos tau ir liūdną akį merkia,
Ir nežinai, tikėt ar netikėti,
Ir nežinai, ko žvilgsniai ieško parke...

Ir tartum pudra byra beržo lapai,
Ir tartum lūpų dažą plėšia vėjas
Lentelę vario nuo gražuolės kapo
Su užrašu "Praeik... užmiršk mylėjęs..."

Praeik. Pro ką? Pro kapą, ar pro žemę?...
Užmiršk. O ką? Akaciją, ar širdį?

Kažkas pabaigęs maldą taria AMEN.
Kažkas nei AMEN, nei SUDIE negirdi...

1947.

ATMINIMŲ DUONA

Sėjom duoną, būdami jauni,
Pjovėm ją nedaug ką tepasenę,
Kepėm duoną grįčios židiny,
Po papriegžda šnekinom pelenę...

Gryno grūdo duona, be pelų,
Sesuva — kaip linas, šviesiaplaukė...
Ir pasislėpė nubėgus ant užlų
Ir išėjusių mūs laukia,
laukia,
laukia...

O dabar, kai slenkstis pelenuos,
Užmiršimo metų užneštas atkunta —
Raikom atminimų duoną
ir delnuos
Jaučiam kažką didelį ir šventą.

1972, rugpjūtis

STASYS SANTVARAS

POETAS

Bernardui

Pavasaris giriose gieda,
Padangėj virpa vyturiai — —
Ir nuo viršukalnių bedugnėn akmenis rieda,
Ir vėl sidabro drobėm rengias pagiriai...

Kaip eukaliptas, tu prie kelio stovi,
Pavėsy šūkauja vaikai:
Tai alda rytmečio didingoji šventovė,
Giesmėj užsiburia laikai...

Ir nerimo vieškeliai dunda:
Ateina žmonės ir nueina!
Tavoj mintų procesijų veidai sujunda,
Ir tu kuri didžios kelionės dainą...

Vienatvė didelė! Kančia bekrastė!
Naktį paskendus rytdiena!
Vilties, kaip vandens, eini atnešti,
Kad pakelėj nemirtų siela alkana...

Per tolas viesulai artėja,
Žibai nakties aklumą suardys —
Ir broliai rinksis rinkti pavasarinę sėją,
Dienų dienom juose virpės tava širdis...

Poezija — rieškutės gyvybės

Žmogui pasitaiko sunkių momentų, kada jam reikia ne užuojautos, bet stimuliacijos, ne fizinio, bet dvasinio poilsio. Ir tam yra poezija. Netik literatui, bet ir kiekvienam žmogui kartais yra taip reikalingas žinojimas, kad ir lėčiausios epochos ir upės, galų gale, saugiai nuteka į jūrą.

Kai susitvenkia tai, ką mes vadiname "tamsiais debesimis", bet kas iš tiesų yra dvasinis nuvargimas — nežinojimas kaip reaguoti į tėvynės praradimo ir išeiviško gyvenimo prasmę, mes tada skaitome ir suprantame Bern. Brazdžionio poeziją. Ypač pirmais pokario metais, atitrūkus ir nepritampant prie kitų žemės, ji buvo net savotišku, mūsų psichinei sistemai reikalingu, įrankiu.

Kartą, atsimenu, paskutiniaisiais karo metais teko pabūti ilgokai atskirtam nuo didesnių grupių lietuvių. Po tokios dvigubos tremties išgirstos B. Brazdžionio eilės veikė pasąmonę taip dilginančiai ir taip raminančiai, tai vėlei su viltimi, ritmu ir metafora tai nevilčiai duodamos estetinį burtininko - psichologo pagamintą vaistą.

Bet kas šiuo momentu, dabar, jam perleidžiant "Lietuvių Dienų" redagavimą kitiems, yra daugiausia Bernardas Brazdžionis? Poetas, lietuvis, patriotas, žmogus, redaktorius?

Brazdžionis yra visa tai kartu. Jo darbas ir poezija mus lietė, liečia ir dar palies. Ir gal daugiausiai tokiais "lėtos upės ir epochos nutekėjimo jūron" momentais, kai iš išeivijos mes sau nepadarome profesijos, kai neužmirštame, kad pradžioje buvome lietuviais, vėliau tapome išeiviais lietuvių ir dabar gal vien tik išeiviais? Aišku, mes keitėmės, bet Brazdžioniui kaita buvo lyg jo misijos išdavimas, ir jis liko tik lietuviu.

Kodėl taip — nėra lengva atsakyti ir nebus. Laikai dar keisis, bet kol bus įvertinami, nors vis kitaip, Mickevičius, Maironis, Foscolo ir kiti tautinės sąmonės kėlėjai, ir su Bern. Brazdžionio darbais ir jo poezijos estetiniu žodžio pasvėrimu taip bus. Tautinės sąmonės poeto žodžių svoris kad ir su laikais kiek keičiasi, kad ir "pelenai ant namų slenksčio" naujose rezidencijose kartais mums atrodo yra tik metafora, bet perkelti B. Brazdžionio poezijos pilnatini, jie yra tokia riešukute gyvybės, kuri bus vertinga, kol mes ir tauta ja gyvens.

Tikėkim, kad jo darbų ir poezijos perimamas nebus reikalingas identiško paties poeto susikaltų įrankių ir naujesiems — jo išeiviškosios (pokario metais vadintos tremtimi) patirties. Jo poezijos ir darbų perimamas galimas, būtinas, kad ir sunkiai imituojamas.

Petras MELNIKAS

LD redaktoriai L. Valiukas (kairėj) ir Milton Stark.

L. Valiukas redakcijoje ir administracijoje dirbo LD pirmaisiais metais ir politikos redaktorium 1961 m.; Milton Stark anglų k. redaktorium aktyviai dirbo iki 1959 m., ir vėliau neatsisakydamas redakcinės pagalbos.

Editors L. Valiukas and Milton Stark.

Elena Tumienė ir Alė Rūta Arbienė.

E. Tumienė anglų k. redakcijoje buvo 1956-57; Alė Rūta literatūrinei daliai talkino nuo 1971 metų vidurio.

Mrs. E. Tumienė, English Editor (1956-7) and Alė Rūta-Arbas, literary contributing editor since mid-1971.

Foto nuotr. 8, 9, 10 ir 11 psl. darytos D. Čibo
Photos on pages 8, 9, 10, 11 are by D. Čibas.

-2-

O Nemune
Žodžiai Bernardo Brazdžionio Bronius Budriūnas

Sensibile ♩ = 48

2 Fl. *C*

2 Ob. *C*

2 Cl. (Bb) *C*

2 Fag. *C*

Chorus

Sensibile ♩ = 48

Ta vos, va silgo mūsų a - kys, laudna širdis -

O - Nemune Ta vos, va silgo mūsų a - kys, laudna širdis -

VI. I

VI. II

Viola

Vo.

Ch.

Rights reserved by Bronius Budriūnas. Los Angeles, 1958

BERNARDAS BRAZDŽIONIS — MĖGIAMIAUSIAS MUZIKŲ POETAS

Galiu drąsiai sakyti, kad nė vieno kito poeto žodžiams nėra tiek daug sukurta dainų ir kantatų, kaip Bernardo Brazdžionio poezijai.

Jo eilėraščiai dėl savo žodžių skambumo, ritmiškumo, prasmingumo ir minties išvystymo sukelia kompozitoriams melodijų polėkį jau juos beskaitant. Ypač tie eilėraščiai, kuriuose jis apsakė Lietuvos grožį, jos ilgesį ir meilę jai.

Kompozitoriai, kurie augo Lietuvoje, mylėjo jos gamtą ir laisvę ir dėl jos sielojasi gyvendami išeivijoje, Brazdžionio poezijoje randa daug įkvėpimo muzikos kūrybai. Jo žodžiams daugelis kompozitorių, gyvenančių išeivijoje, yra sukūrę dainų. Todėl Brazdžionio poezija nėra palikta tik deklamavimui, bet ji yra ir bus plačiai girdima su daugelio kompozitorių dainomis salėse, dainų šventėse, per radiją ir plokštelėse. Štai tik keletas daugiausia dainuojamų dainų ir kantatų: *O, Nemune*, *Mano protėvių žemė*, *Tėviškės namai*, *Lietuvos šviesos keliu*, *Mylėsi Lietuvą iš tolo* (*Tremtinių ir išvežtųjų giesmė*), *De profundis*, *Begalinis Viešpaties pasaulis* ir daug kitų.

Linkiu mielajam poetui dar daug kūrybingų metų!

Bronius BUDRIŪNAS

Iš laiškų...

Miela ir Brangi Ponia,

... Brazdžioniniam numeriui pasirinkau keletą nuotraukų. Beveik visų niekas dar nematė, pats sau jas padidinau pirmą kartą. Iš jų pasirinkite pagal reikalą.

Neabejoju, kad spausite ir Bernardo portretą, gal net ant viršelio (jis to vertas!) Bet su Bernardo protretu jis turės bėdos. Oi, bėdos! Jei jis pats pasirinktų savo portretą, tai tas portretas bus netikęs. Kodėl? Visi jie yra blogi!..

Kai jaunutis Bernardas iš viso pirmą kartą Biržuose fotografavosi, tai pagal to meto gimnazistišką madą nusitraukė paknerpęs galvą. Ir jis taip išsižiūrėjo į tą savo pirmąjį portretą, jog iki šiol vis dar tiki, kad gražiausiai jis atrodęs su taip paknerpta galva. Kitaip jis ir nepozuoja! Tai bent nusistatymas! Aš giliai tikiu, kad po kiek metų dailininkai ir skulptoriai jį irgi taip vaizduos, nes bus įsisenėjęs mitas, kad Brazdžionis yra buvęs kažkaip susuktas ar net paraližuotas. Į ką tai panašu!

Brazdžionį būtinai reikia nuotraukti taip, kaip ir visus rimtus, garbingus asmenis: su pakelta galva, su toli siekiančiu energingu žvilgsniu. Jis toks yra — vaidila Valiūnas! Tai kam jį vaizduoti, kaip kokį susisukėlį? Aš manau, kad geriausia jį galėtų nufotografuoti P. Gasparonis... Tik reikėtų fotografą painformuoti, kad pats pozuotojas jo nesuklaidintų...

Jūs D a u m a n t a s

Red. pastaba: Daumantas Čibas ilgą laiką buvo LD žurnalo foto redaktorium; jis yra puikus fotografas, su menine nuojauta. Jo rūpestis foto portreto teisingumu turinio atžvilgiu (ne tik formos) yra suprantamas. Tuo jis bus vadovavęsis ir traukdamas šiame LD nr. dedamas jo foto nuotraukas. Ačiū jam.

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Marijos Litanija. 66 ps. Melbourne, 1972. Perspausta iš "Tėviškės Aidų", 1969-70. Išleido kun. Pr. Vaseris, 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Australia. \$1.00

Pastaba: V. Mykolaičio-Putino vardu ši Marijos Litanija žinoma Lietuvoje, iš kur šis tekstas rankraščiu gautas. Ar ji tikrai yra Putino kūryba, tikrų žinių nėra.

Petras Matekūnas, **Kur mūsų nameliai.** Dainorėlis atžalynui: vienam, dviem ir trim balsams su fortepiono palyda. 25. dainelės. Redagavo J. Stankūnas. Išleido "Muzikos žinios", 1972.

Eglė Juodvalkytė, **Jei tu paliesi mane.** Eilėraščiai. Išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas Čikagoj, 1972. 44 p. Mecen. ČALM 1971/2 m. m. abiturientai. Redagavo A. Dundulis. Kaina nepažymėta.

Mykolas Krupavičius, **Atsiminimai.** Išleido Letuviškos Knygos Klubas, 1972. 364 psl. Dd. formato. Aplaną piešė V. Virkau. Kaina \$10.00.

Leidėjų žodyje sakoma: "Ši knyga vaizduoja, kaip susidarė kovingo lietuviškumo ir kovingos krikščionybės junginys Mykolo Krupavičiaus asmenyje... Šalia to ši knyga išryškina bent tris lietuviškumo centrus šio šimtmečio pradžioje, kuriems nepriklausomoje Lietuvoje nebuvo tiesioginio dėmesio. Tai yra Seinų kunigų seminarijos kovos už lietuvių kalbą; Voronežo kovos už politinę lietuvių nepriklausomybę ir Veiverių mokytojų seminarijos lietuviško švietimo pradžios."

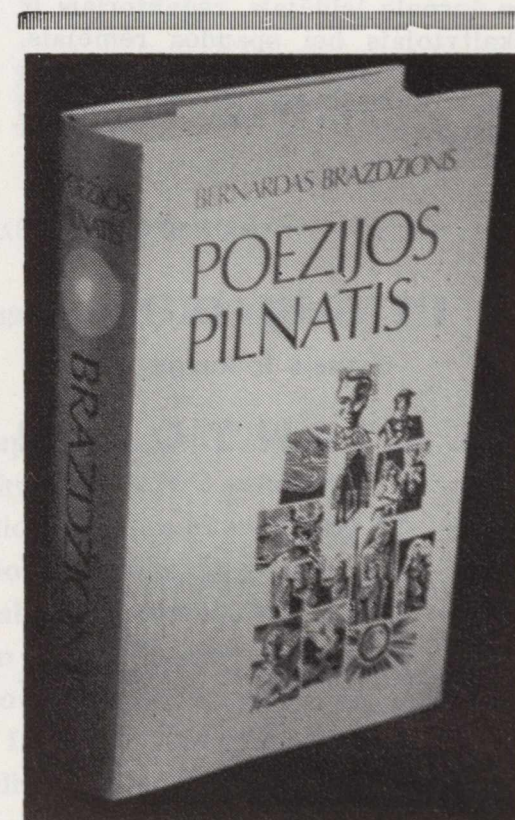
Litauische Lyrik. Eine Anthologie. Litauisch-Deutsch. Ausgewählt und übersetzt von Lucia Baldauf. 1972. Wilhelm Fink Verlag, Muenchen. Nachwort von L. Baldauf. 306 Seite. DM - 38.

Tai pirmoji tokio pobūdžio (dvikalbė) lietuvių poezijos antologija. Pradedant A. Strazdu ir baigiant jauniausiais dabar Lietuvoje besireiškiančiais autoriais, antologijos sudarytoja ir vertėja duoda gana plačią lietuvių poezijos panoramą, į kurią įtraukia abiejose Atlanto pusėse kuriančius poetus. Tačiau tame rinkinyje pasigendame ne vieno mūsų poezijos autentiško veido, kai tuo tarpu kai kuriems (S. Nėris, J. Degutytė...) skiriama neproporcingai per daug vietos. Saiko išlaikymas antologiją būtų padaręs žymiai vertesnę.

Terra Australis. Australijos lietuvių poezijos rinkinys. Redagavo J. A. Jūragis. Išleido Mintis, 1972, 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, N.S.W., Australia. 160 psl. Did. formato. Kaina \$4.00.

Dalyvauja: J. Mikštas, A. Veščionaitė, A. Gasiūnas, M. I. Malakūnienė, Pr. Pusdešris, M. Slavėnienė, J. Janavičius, K. Kunca (miręs), A. Prižgintaitė, Br. Žalys, J. Rackus, J. A. Jūragis. Dedama kiekvieno autoriaus portretas, biografinės žinios ar autobiografinis žodis ir geras pluoštas kūrybos.

Tai gražus, vertingas leidinys, vertas rasti vietos literatūrą mėgstančio bibliotekoje.

Kaina \$10

Užsisakyti:

"Lietuvių Dienos"

4364 Sunset Boulevard

Hollywood, California 90029

ADMINISTRACIJA RAŠO

Atsisveikinant su vyr. redaktorium
B. Brazdžioniu

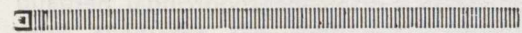
Nuo 1972 metų birželio nr. Bernardas Brazdžionis, redagavęs LD 17 metų, išėjo į pensiją.

LD leidėjas, įvertindamas tiek metų nelengvą redagavimo darbą, nuoširdžiai dėkoja poetui Bernardui Brazdžioniui už jo įdėtas pastangas tobulinti LD žurnalo turinį ir už jo kūrybingą redagavimą. Kiekvienas LD numeris buvo įdomus, turiningas, gražiai išdėstytas.

Esame dėkingi, kad B. Brazdžionis, ir išėjęs į pensiją, neatsisako dalį savo laiko paskirti, reikalui esant, techniskam LD nr. sutvarkymui.

Taip pat dėkoju rašyt. Ale Rūtai Arbienei, suredagavusiai šio numerio padidintą literatūrinę dalį, skirtą buv. redaktoriui ir jo kūrybai.

A. Skirius, leidėjas

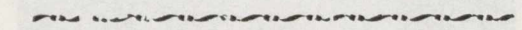
"Lietuvių Dienų"

METINIS PIKNIKAS

šiemet įvyksta rugsėjo 17 d., Burbank, Calif., nuolatinėje vietoje.

Piknike, kaip ir ankstesniais metais, bus skirstomos burtų keliu dovanos skaitytojams. Dovanų šiemet ypatingai gausu: 19 inčių nešiojamas TV aparatas, dailininko Juozo Pautieniaus paveikslas, daug knygų ir plokštelių. Įsigiję iš anksto bilietus, nesigailėsite.

Pikniko metu gera proga susitikti su žurnalo leidėjais, redaktoriais ir skaitytojais bei spaudos rėmėjais, kurių visuomet prisirenka gausiai net iš tolimiausių vietų. Tat iki pasimatymo! Adm-ja

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ja.
So. Boston, Mass. — S. Minkus

Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis,
'Draugas', 'Marginiai', 'Terra' Gifts International.

Cleveland, Ohio — "Dirva", V. Rociūnas,
Detroit, Mich. — "Gaiva", "Neringa",
St. Anthony's Parish Library.

Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.

Kenosha, Wis. — B. Juška.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.

Putnam, Conn. — Immaculata Conception
Convent.

Rochester, N. Y. — A. Sabalis.

Waterbury, Conn. — "Spauda".

Woodhaven, N. Y. — "Romuva".

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES

Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 11:30 — 12:00 p. p.
Liet. Radijo valandėlės klubo pirm. Stasė
Pautienienė; ižd. J. Mirkus, 3375 Bennett
Dr., Hollywood, Calif. 90068; Programos
vedėjai: Vl. Gilyas, P. Jasiukonis, vyr. red.
S. Pautienienė, 841 Stanford St., Santa
Monica, Calif. 90403; Telef.: 829-3779

Baltimore, Md.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WFMM 93.1 mgcl.
Programos vedėjai: Albertas Juškus,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais 11 — 12 val. priešpiet.
AM 1430 klc., FM 107.9 megaciklų
WHIL Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas,
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijeje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,
vedama Stepono ir Valentinos Minkų, gir-
dima sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio
10 val. — 11 val. priešpiet.
Šeštadienį ir sekmadienį 8:00 — 9:30.
"Vakaruškos" pirmad. vak. 7:00 — 8:00.
Visos programos iš
WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia liet. radijo programa Amerikoje.
Isteigta muz. A. Vanagaičio 1928 m.
Kasdien 8 val. — 9 val. vakaro
(išskyrus šeštadienius ir sekmadienius)
Programos vedėjas Petras Petrutis.
Transliuojama iš nuosavos studijos
2422 W. Marquette Rr., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: GR 6-2242; GR 6-2271.

LITHUANIAN RADIO FORUM

Bi-Lingual Civic program in English
and Lithuanian
Produced by Anthony J. RUDIS
Listener Participation Program
PHONE 445-6842 and ask a question
Saturday 8 p. m. to 9 p. m.
WXRT-FM 93.1 MHz.
Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Skolingiems mūsų prenumerato-
riams primename, kad prenumera-
tos skolos sunkina žurnalo leidimą.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Proroma
TĖVYNĖS GARSAI

Girdima penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc..
Vedėjas Juozas Stempužis.
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telef.: 382-9268.

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIO VALANDA

WMZK-FM banga 98 mc
Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį
nuo 8:00 iki 9:00 vakare
Vedėjas — Ralph Valatka
Telefonas: 537-5550.
17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219
Arba Briedis, Realty Tel. 883-5244.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.
Sekmadieniais 8:15 — 9:05 val. ryto
Išlaiko Radijo Klubas.
Klubo pirm. — inž. Vacys Urbonas.
17175 Gaylord Ave., Detroit, Mich. 48240
Telefonas: KE 7-9642.

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WBMI - FM 95.7 mc.
Kiekv. sekmadienį 12 val. — 1 val. p. p.
Programos vedėjas A. Dragūnevičius.
273 Victoria Rr., Hartford, Conn.
Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda
girdima kiekv. šeštad. 5 — 6 v. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.
ir 97.9 meg. FM.

Direktorius Jokubas J. Stukas,
1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092
232-5565. (Code 201)

Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirmad vak. 8:05 — 9:00 — 89.5 mg.
Vedėjas J. J. Stukas.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kievieną sekmadienį
nuo 9 iki 10 val. ryto
iš WHBI stoties 105.9 FM banga.
Adresas: Romas Kezys, 62-15 69 place,
Middle Village, N. Y. 11379.
Telefonas: TW 4-1288.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

Isteigta 1966

WCIN - TV Channel 26

Sekmadieniais 8:30

5845 S. Oakland Ave., Chicago, Ill.
Tel. (312) 778-2100 60636

Tolius šlutas, vald. pirm.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kroni-
ka, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda
redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas"
1203 Green St., Phila., Pa. 19123.
Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in
Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.
Sekmadieniais 12 val. — 1 val. p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill R., Pittsburgh, Pa. 15210

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė

Sekmadieniais 6 val. popiet.
per WCMF-FM, 96,5 mc.
Išlaiko Lietuvių Radijo Klubas.
Klubo valdyba: Pr. Puidokas, pirm., 580
Wilkins St., (14621); A. Cieminis, vicep.,
R. Kiršteinis, sek. 229 Nester St. (14621);
V. Žmuidzinas, ižd., L. Laukaitienė, narė.
Programų vedėjai: O. Adomaitienė, A.
Cieminis, V. ir N. Draugeliai, A. Dziako-
nas, St. Ilgūnas, R. Kiršteinis, Br. Krokys,
V. ir B. Litvinai, J. Šipaila, D. Žiurilienė,
V. Žmuidzinas.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIO PARTIJA

WBRY, Waterbury, 1590 kilocycles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00.
Programos vedėjas ir direktorius
John D. Adams (Adomaitis).
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708.
Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas L. Stankevičius.
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

7 radijo programos savaitėje
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
4 — 5 val. p. p.
Trečiadienį vak. 7 — 8:15 v. v.
Šeštadienį 3 — 3:30 val. p. p.
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 101 FM
Programos vedėjas Jonas R. Simanavičius.
175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont.
Telefonas: 534-1274.

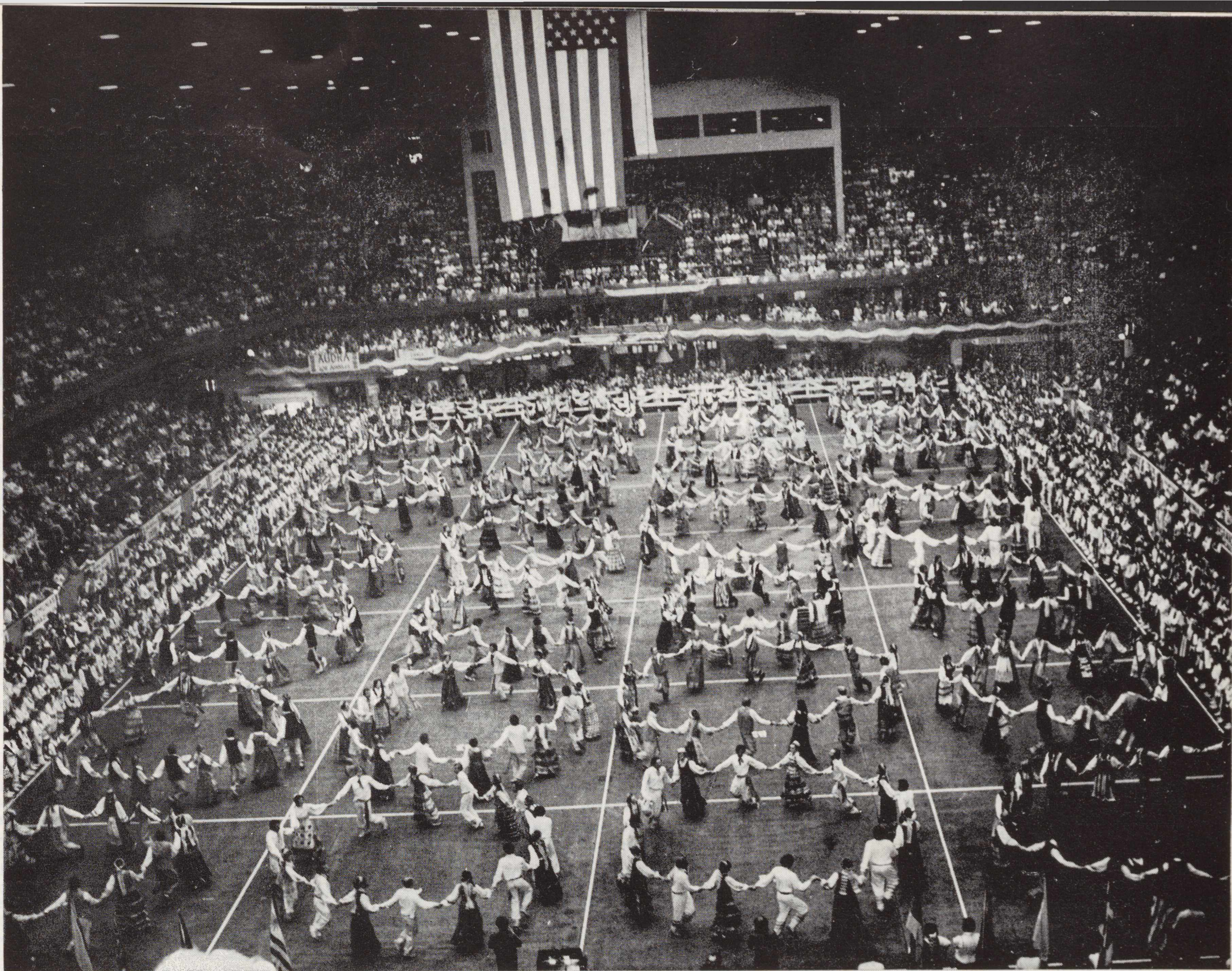
Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku,
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas Dr. J. Gailius.
Circonvallazione NOMENTANA 162.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.
Sekmad. rytais 10:30-11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vakarą 20:15-20:30 Lietuvos laik.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas Kun. Dr. V. Kaziūnas.
Adresas: Sezione Litvana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

IV Lithuanian Folk Dance Festival, in Chicago on July 2, 1972. A combined group of the elder teenagers performs the concluding "Dance of Youth."

Vyresniųjų grupės šoka "Jaunystės šokį", baigiant IV Liet. Tautinių Šokių šventę š. m. liepos 2 d.

FREE PRESS AND FREE VOICE FOR LITHUANIA

Excerpts from Memorandum to 1972 Republican National Convention, Platform Committee

- The Lithuanian American Council expresses the sincere gratitude of the patriotic Americans of Lithuanian ancestry to the Republican Administration and to the Republican Party for the steadfast support given to the cause of the restoration of freedom and independence to Soviet occupied and oppressed Lithuania.

- We feel that this auspicious year — the 50th Anniversary of the DE JURE recognition of Lithuania by the United States on July 28, 1922 — is an opportune time for the Republican Party Convention to reaffirm the Party's stand for the liberation of all the Soviet-subjugated countries, including Lithuania, and for the Republican Administration to restore its recognition of Lithuania and the continuation of the just American policy of non-recognition of

the results of Soviet aggression and violation of international law...

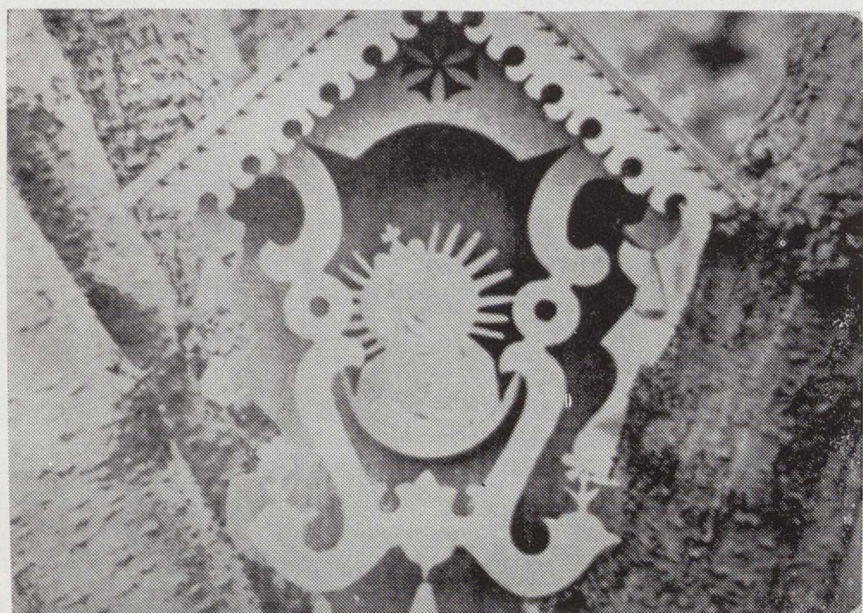
- ...The Soviet occupation barred Lithuania from the free world. There is no free press and also free world publications are not allowed into Lithuania. Since the Soviet Union is a signatory of the International Postal Union, the Republican Party platform should include a statement calling for the Soviet Union to abide by the regulations of the Postal Union and allow entry and guarantee delivery in Lithuania of all mail, including all newspapers, periodicals and books from the free world.

At the present the only news from the outside world to reach Lithuania is by means of the Voice of America. The platform would do well to stress the importance of continuing and even expanding the Voice of America broadcasts.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

SEPTEMBER

1972

THE POET'S AUTOBIOGRAPHY

*Like a shadow along the banks of the Nemunas
My child's day sped by.
I grew up. Over twenty.
Mother was bent with age.*

*Our shanty was without chimney.
Low was the door. Three tiny windows.
But happy, happy we were! Hard is to tell.
Yet shortlived it was and soon gone.*

*Through the summer with cows.
Over the pastures and through the woods.
In the winter lengthy-miled
Paths we trodded in the snows.*

*Fall comes at last —
Berries aplenty, and apples as many as you want,
Mountain ash berries and acorns of oak,
And shallow puddles to wade...*

*In Lent the milk of poppies.
The milk of poppies! How tasty!
Or when I waited for Easter to come —
Easter eggs I coveted enough for two.*

*It was said: Christ rises that day.
And true it was, I saw for myself.
It was said: Now it is springtime.
And the sun would shine the brighter.*

*And lo. It was not forever to be so.
Summer came to me and fall to mother.
And father stooped a little too.
Sister was in the bloom of spring.*

*It is good even now, say you. Not bad.
The family is small. Only four.
True. But no longer have we the room:
For two the bread of our home turned bitter.*

*Father went away to Argentina.
Sister to Brazil. Is it true? Would that it were
not!
Sometimes a letter comes. Empty. Yes. No \$\$...
Father is breaking up stone, sister is picking
corn; getting along fine, they says.*

*I and mother remain in the homeland.
Let the others fly whither they wish.
Let them. Until I close her eyes
I shall stay on here at home.*

*Come the whirlwinds and the storms
Straight upon the house.
And the sun is the same with them there
And the same with us here.*

1927.

Translated by Milton Stark

Tribute to the Retiring Editor

One of the few significant poets of independent Lithuania, Bern. Brazdžionis, was born in 1907. During two periods of youthful hardships, the first in the Highlands (Aukštaitija) and then on the lower banks of Nemunas — as the poem on this page testifies — his literary talents struck roots. For already upon entering the University of Kaunas, 1929, he was a versatile productive, creative young writer, who at once became an editor, essayist and author of volumes of poetry too.

"He is primarily known, however, not as a journalist, editor or critic, but as an important Lithuanian poet," says another poet, a peer of his (see J. Aistis on B. Brazdžionis, Encyclopedia Lituanica, vol. 2, pages 398-400).

True, it is sufficient but to mention the titles of his pre-war and war period volumes of verse to get a simultaneous broad view of independent Lithuania's poetic path in general, during the country's days of freedom and of despair: White Days, 1926; The Eternal Jew, 1931; Falling Stars, 1933; Omens and Miracles, 1936; The City of the Princes, 1939; I Call the Nation, 1941; Out of the Shipwreck, 1943; Man Travels Through the World, 1943; Footsteps of the Lord, 1944.

At the close of WW II an overwhelming part of Lithuanian writers were forced into exodus, B. Brazdžionis among them. Prof. R. Šilbajoris has treated this subject in his recent book, **Perfection of Exile: Fourteen Contemporary Writers** (Norman; University of Oklahoma Press, 1970). Here is what this study reveals — as quoted by prof. Raphael Sealey of the University of California in his article-review, published in the Lithuanian Quarterly, LITUANUS, Vol. 18, No. 1; Chicago, 1972:

"The book provides plentiful passages of verse translated into English to illustrate the points discussed. The quality of the translations is high... The general quality of the book is maintained in the last chapter, which in some ways is the most interesting of all; it is devoted to Brazdžionis. Šilbajoris recognized that Brazdžionis is the most popular of Lithuanian poets... Brazdžionis, like Catullus among the Romans, is the easiest Lithuanian poet to be the most memorable of all discussed in the book... Brazdžionis indeed is one of the few lyric poets who still know how to sing."

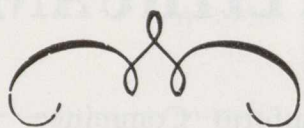
THE OFFERING

*Is it blooming, Lord there — by my native home
The white, bent branch of my parents' apple tree?
I faint and thirst without it beyond the ocean...
(Who said, that on earth there is peace, mother,
to thee?).*

*Is there a singing procession through the field,
To pray for the Finding of the Cross, to thee?
Carry do I, like the Cross, days of exile...
(Around me lies, only lies do I see).*

*Do you bear, in the world brothers gone astray,
Her name, her life and her honor, sincerely?
Closer come the days of our Fatherland, put
away...
(Yet you get further, and further, regretfully).*

Translated by Jack J. Stukas

IF OUR LIFE IS A DREAM

*If our life is a dream and we waken
Then we must live with dreams out of sight,
If our days are but shadows forsaken
Who then lulled me to sleep this fair night?*

*Tell me who made me sleep and then tossed me
To the world like a child — oh, so frail!
Reaching out for the sun, for the blossoms
And yet destined to fail, just to fail...*

Translated by Birutė Pūkelevičiūtė

Prof. R. Šilbajoris, of Ohio State University, has himself added an article on this subject, besides the above quoted book — and also given in the aforesaid LITUANUS issue (No. 1, 1972): The Experience of Exile in Lithuanian Literature. His concise, summary evaluation of B. Brazdžionis is as follows (p. 45):

"...The stance he took in such works as *Alien Mountains* (1945), or *The Northern Lights* (1947), or again, *The Crossroads* (1953) was that of a poet and prophet, calling his people to persevere in prayer and hope and to testify to the whole world about the cruel fate inflicted on his nation. Over the years, his poetry evolved into a kind of pilgrimage across the alien universe, toward the receding native shores of hope. Many of his poems centered around the image of a weary traveller with the burden of injustice on his back and the jewel of faith in his heart, calling to his God in all the crossroads of the world. This image was in essence a structural repetition, in a different, pathetic context, of his earlier basic imagery, where human life as such was basically conceived of as a journey toward a metaphysical home of the soul beyond the gates of death."

Thus B. Brazdžionis' poetic appeal is within reach of English readers too, as is within grasp his admittedly prophetic voice. And still, his literary importance in the other fields, alongside poetry, cannot be overlooked. Suffice it to mention his journalistic, editorial, literary - contributonal, practically single - handed, work, the result of which are nearly twenty-years of volumes of the monthly LITHUANIAN DAYS magazine. These testify to so much transplantation of Lithuanian culture to Free World conditions, but they were produced most of the time by Brazdžionis himself, from layout, composition, write-up to the editing of the Lithuanian section of this magazine.

Does this not remind you of another great poet and printer, the American Walt Whitman? I think, it does indeed.

And so may this commemorative issue be a modest tribute to its retiring editor-in-chief.

A. M.

ADAM AND EVE

(Inspired by the sculpture of A. Rodin)

1.

*Their bodies are still young:
grown deeply into the body of the earth.
And their breathing is the breathing of the earth
— strong and fragrant.*

*There is no sin —
there is innocence in their love-play.*

2.

*They stand within the realm of the sun-rays —
Within the well-spring, which touches the very
core of the earth.*

*They listen: man and woman
to the first conversation of the flowers:
And hear the pulse of their blood
being born in stone — —*

3.

*Their souls break through their young and supple
like a sheaf of music — [bodies,
And as I stand and gaze at this statue:
slowly, — their love, happiness and joy,
become my own.*

THE BEQUEST OF THE MARTYRS

(The dead speak to the living)

*You drink fire from our burning wounds.
And the fire enables you to see during night-time
(It is the bridge of our bodies, that
takes you accross life's abyss.)*

*Shielded by our life's shadow —
you travel courageously forward:
And we protect you —
(we, who are dead now)
as if by a wall.
Bearing the names of heroes —
you support without difficulty your
enormous life's burdens :
(You, who are so timorous and weak-willed.)*

*From our flowering wreath of pain —
You break off for yourselves thorns of glory.
(Your's are the white statues of alabaster.)
All that remains for us, is the tear of the assassin
shed at the grave-side.*

*Out of our great undertakings —
and the great leaders, who are dead now:
A large, free and immortal nation
will spring up.*

*From this cradle,
an infant will stretch his arms towards the sun.
And his soul will be as white as the head-dress
of his mother.*

Translated by Danguolė Sadūnaitė

WHO DIES? WHAT DIES?

A triptych

1. Man

*Who dies? Does man? No, no! Not man.
He strives toward life, to light he flies.
All else in distant dreams can wan;
All else — find birth in other skies.*

*What dies? ALL does. One's daily woes.
One's pressing loads, and painful throes.
Wait, wait... A while yet and then, who knows —
It might come by for you, your weakness to dis-
pose.*

*Next morning you'll be greeting there.
No nightly terrors and no more cares.
To bloom forever, to blossom forth
Midst lofty arches of our Lord.*

2. Love

*What dies? Does love? No, no! It doesn't.
It's just her lover, ah, and his beloved.
Cold ashes kept close to one's bosom,
That glare at night, that you so covet.*

*What dies? ALL does! all promises and vows,
All words, and passionate embraces.
Wait, wait... A while yet and then, who knows —
You're free and happy, with youthful graces.*

*And love once more in quest of hearts
Sets forth on earthly travels
To blaze some other soul with stars
While darkness world-wide gathers.*

3. Happiness

*What dies? Does happiness? Not it, which only
A far-off Eden in one's dreams: [seems
To earth by birth it never came,
It's just of frozen stars a game.*

*What dies? ALL does: one's ardors, fame and
[passions,
One's titles vain and wealth, conceited fashions.
Wait, wait... A moment yet and then behold —
A shroud remains, and wrinkled in it all your
roads.*

*And happiness? Pursuing crowds like hounds
Rejoice: alas, they only think its found.
And yet in ballads laurelled bards with rays
Present it to a world that's blind — in praise.*

Translated by A. Milukas

20,000 ESTONIANS TAKE OVER TORONTO

The recently concluded nine-day Estonian World Festival, held in Toronto, Canada, July - 16, was undoubtedly the largest gathering of Estonians in exile since the Second World War. The event with the largest attendance was a folk dance and gymnastics pageant, held in a stadium on Saturday evening, July 15th, with no less than ca. 20,000 performers and spectators, the great majority of them Estonians. This would mean that roughly every fourth Estonian outside of the Soviet Union was in the stadium on that night — a remarkable feat of worldwide organization and participation. In general, even the usually over-optimistic organizers had underestimated the outpouring of people for the Festival, since almost all the major current events had difficulties with over-flow attendances.

One of the most impressive events of the Festival was a meeting in front of the architecturally-renowned Toronto City Hall earlier on Saturday, where the number of participants approached 15,000. The demonstration, preceded by a parade, demanded "Freedom for Estonia", which was the text on hundreds of placards borne by the demonstrators. The meeting was addressed by former Prime Minister of Canada, John F. Diefenbaker, who supported the self-determination demands of the Balts in no uncertain terms, asking, among other things, why the Western powers have not raised the Baltic issue in the U.N. Perhaps the most moving moment occurred at the very end — the huge throng singing the Estonian National anthem under a virtual canopy of hundreds of blue-black-white flags.

Other important political figures who spoke at various functions of the Festival included External Affairs Minister Mitchell Sharp, Labor Minister Martin O'Connell and others.

In addition to numerous cultural events such as concerts, theatre performances, art shows, etc., the Festival made it possible to hold several well-attended political meetings by gathering in one place representatives of Estonian organizations from all over the world. Probably the most important of these political gatherings was the Estonian World Congress, a day-long meeting on Friday, July 14th, of close to 400 delegates representing approx. 200 organizations in Canada, the U.S., Sweden, Denmark, Argentina, Australia, Brazil, Belgium, Great Britain, Holland, West Germany, etc. After considerable pre-Festival disputes about the

makeup of the Congress, a compromise was worked out which made it possible for all major Estonian organizations to participate in the deliberations. The congress adopted an "Appeal to the World for Freedom to Estonia" which was read to and approved by the above described mass meeting the next day.

One of the most significant proposals submitted, came from a war veterans' meeting: to assign all of the considerable surplus generated by the Festival to a special fund for activities prior to and at the proposed European Security Conference, with the objective of protecting Baltic interests at this meeting.

BATUN was represented at the Congress by Andres Jüriado, who was interviewed in another connection, together with other Estonians, by the CBC network news commentator Ken Kavanaugh. During the short interview the work of Batun was described in a few words.

Media reporting of the whole festival was surprisingly good, with a few exceptions. CBC-TV, for example, aired almost daily coverage of the activities; a major newspaper, THE TORONTO STAR, also paid considerable attention to the festival. (From BATUN Information Service, News Release No. 276, July 31, 1972).

Andres Jüriado

BOOKS & PERIODICALS

LITHUANIA IN CRISIS (Nationalism to Communism, 1939-1940) by Leonas Sabaliūnas. Indiana University Press, Bloomington, London, 1972. 293 p. \$11.50.

L. Sabaliūnas is Associate Professor of Political Science at Eastern Michigan University. In his concept he views his old country as one of the first of the Eastern European ones "to abandon its liberal institutions and embrace dictatorships". In the supreme crisis that followed (1930-1940) — could the country left to its own resources, and as small and poor as she was, survive as an independent state? This book has implications well beyond the boundaries of Lithuania.

The Baltic Review Editorial Board informed its readers that with No. 38 (August 1971) the publication of the Baltic Review has been suspended until further notice.

Rita Medziukaitė-Bureikienė, anglų k. redaktorė, dirbo 1967-68 m.

R. Bureikienė, English editor of LD magazine in 1967 and 1968.

Antanas A. Milukas, anglų k. redaktorius ir leidyklos vertėjas nuo 1969 m. sausio.

A. A. Milukas, contributing English editor and translator of LD magazine since 1969.

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE
INSURANCE

Jei reikia apdrausti
namus, automobilį, gyvybę ir pn.
pirkti ar parduoti nuosavybę,

Telefonuokite NO 4-2919

arba apsilankykite įstaigoje
4366 Sunset Blvd., Los Angeles,
California 90029.

RENEW YOUR

LITHUANIAN DAYS

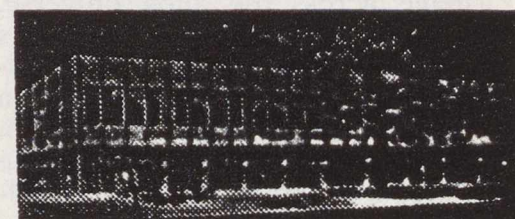
DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90
DIENŲ UŽ VISAS TAUPYMO
SĄKAITAS

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŪSKITE CEKĮ DABAR.

6% UŽ TERMINUOTUS
HOUSING CD
INDELIUS

Dividendas išmokamas kas mėnuo
TAUPYMO SĄSKAITOS IKI
\$20,000 APDRAUSTOS F.S.L.I.
ĮSTAIGOSE.

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 ir 242-4395

LADIES AND GENTLEMEN

Remarkable Discovery

Hair formula JIB is Patented in Switzerland and Registered in U.S.A. and Canada, Europa, Germany, Austria. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Splitting ends, Strengthening Hair, Root growth, and restoring NATURAL HAIR COLOR.

Using JIB you will never be bald or grey. 100% Guaranteed.

Listed in Druggist Red-Blue Book.
JIB Medicine Liquid 8 oz. A 16 week supply \$6.00. Money Order, P.P., Send today —

J I B LABORATORIES

1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill.
60650

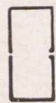
CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

LITHUANIAN DAYS, SEPTEMBER, 1972

LITHUANIANS MAKE NEWS

May 31st a delegation of the Lith. Community, USA visited the chairman of the American Bishops Conference, Archbishop John Cardinal Krol of Philadelphia to inform him of the situation of Catholics in occupied Lithuania. Head of the delegation was Msgr. J. Balkūnas

(3rd from right, to the left of Cardinal Krol.).

JAV LB delegacija geg. 31 d. pas JAV vyskupų konferencijos pirmininką kardinolą Krol, Philadelphia arkivyskupą painformuoti apie katalikų padėtį Lietuvoje. Iš kairės:

c. v. vicep. A. Gečys, pirm V. Volertas, kardinolas J Krol, delegac. vadovas prel. J. Balkūnas, vicepirm. A. Novasitis, Lietuvos vyčių pirm. dr. J. Stukas. Foto K. Čikoto

● An introduction to the sports Olympics opened on Aug. 26 at Munich was the cultural Olympics program that started with the operatic premiere of "Sim Tjong" given on Aug. 1st.

As previewed (r. Lith. Days of Nov. 1971, p. 21) the title role is being sung by Lilian Sukis (Miss Šukytė). Her initial performances of the Korean maiden, turned lotus blossom then empress, are well acclaimed.

Lithuanians for Nixon

● President of the Lithuanian American Council (ALT) Dr. Kazys Bobelis was present at the 1972 Republican National Convention at Miami Beach, Florida.

On August 14 and 15th he testified on Lithuanian affairs during the platform hearings of the Committee On Resolutions: Subcommittee on National Security and Foreign Policy. (Excerpts of his Memorandum are given in Editorial Section, page 17)

Anthony W. Novasitis, Jr., of Philadelphia testified on behalf of Lithuanian World Community during hearings before the Subcommittee on Human Concerns.

Also presented at the GOP convention was the Lithuanian-American film actress and TV star Rūta Lee (Miss Kilmonytė). As guest of Dr. Henry Kissinger she was with him in his box at the convention which event has received much attention from the great American press.

● The Vatican's daily L'Osservatore Romano" has extensively reported in its August 18th issue on the audience granted by Pope Paul VI to the American-Lithuanian youth ensemble of national art GRANDINĖLĖ from Cleveland. His Holiness had spoken unto the dancers and to another group of elderly Lithuanians, religious pilgrims from Chicago and from Canada. The article was accompanied by two photographs.

Details of May Freedom Riots Revealed

Additional details about the May 18-19 freedom demonstrations in Kaunas continue seeping into the West.

According to Dagens Nyheter (Stockholm, June 14, 1972), the person who had reported in Moscow the second self-immolation in Lithuania, in the town of Varena, had witnessed the May events in Kaunas. The several thousand youths, he said, who were marching through the streets of Kaunas, hurled the epithet of "traitors" at the overly zealous militiamen. To other militiamen they shouted: "We are children of a single mother!" Party officials watched the crowds through the windows, but did not attempt to intervene. When the demonstrators reached the buildings of the secret police and the "Ministry" of the Interior, they were met by a force of several hundred militiamen.

Sympathy strikes broke out on the second day of demonstrations in the huge new synthetic fiber factory, Paul Wohl reported in The Christian Science Monitor (June 30, 1972).

At the outset of the demonstrations, Time (July 31, 1972) wrote "a young girl lied down in the street and spread her arms in the form of a cross. When the local police manhandled her, the rioting started. Hundreds counterattacked with fists, sticks and stones."

According to David Floyd (The

Sunday Telegraph, July 2, 1972) guided tours in Lithuania are carefully avoiding the spot in the Kaunas park where Romas Kalanta had burned himself. (Elta).

Students demonstrate in Vilnius

Some 200 students were arrested in Vilnius, capital of Lithuania, in the middle of July, dissident sources reported from Moscow on July 5. The students jeered Soviet players and cheered athletes from other countries during the international handball tournament, June 11-18. They also refused to stand during the playing of the Soviet anthem. The informants also said that the students distributed anti-Soviet leaflets and hung the flags of independent Lithuania in the streets.

The student demonstrations were confirmed by A. Barkauskas, Secretary of the Central Committee of the Lithuanian Communist Party, in a speech delivered on July 3. The speech was given at a special plenary meeting of the Central Committee called to discuss "tasks of ideological activity". (E)

● According to VOICE OF AMERICA in mid August a group of Lithuanians and Ukrainians have fled from a Soviet ship anchored at the Greek port of Pyraeus. Among the refugees were the ships captain and th political commissar.

This news has also been published in New York Times (Sunday, August 20th).

The above stamp is published by the Chicago Lithuanian Philatelic Society and may be ordered from at their address:

Mr. A. Beleška, 6921 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60626.

Romo Kalantos heroinei aukai paminėti išleistas ženklelis, klijuojamas ant laiškų; galima gauti aukščiau nurodytu adresu.

VEIDAI IR VAIZDAI

(Faces & Places)

75,000 parašų peticija geg. 17 d. įteikiama Baltuose Rūmuose. Peticijoj protestuojama prieš Lietuvos okupaciją ir žmonių ir papročių naikinimus ir prez. Nixonas prašomas šiuos klausimus iškelti Maskvos pasitarimuose.

Peticiją įteikia dr. Bobelis, ALT pirm., H. S. Dentui, specialiam prezidento patarėjui; kairėje dr. J. Genys, ALT įg. Washington, dešinėj Laszlo C. Pasztor, tautybių direkt. prie respublikonų tautinio komiteto.

Dr. K. Bobelis, president of American Lithuanian Council, presents a petition with 75,000 signatures addressed to President Nixon on the eve of his Moscow visit.

SLA seimą sveikina Miami Beach miesto meras Chuck Hall (dešinėj). Iš kairės prie prezidiumo stalo: A. Budreckis, SLA sekr., P. P. Dargis, SLA prez., Jadv. Jankienė, miamietė, seimo rengimo k-to pirm.

SLA 85-rių metų sukaktuvinis 57-tas seimas vyko birželio 26-30 d. d. Miami Beach, Fla. Dalyvavo apie 200 delegatų iš įv. JAV ir Kanados vietovių ir daug svečių. Seimą sveikino žymūs asmenys laiškais ir asmeniškai: laišku pasveikino prez. Nixon, asmeniškai Miami Beach m. meras, ALTo ir VLIKo atstovai.

Seimas apsvarstė daug organizacijos reikalų, priėmė rezoliucijų veiklos klausimais, Lietuvos laisvinimo ir liet. kultūros išlaikymo reikalais. Paskirta aukų įv. patriotiniams darbams paremti, tarp jų — tautinių šokių šventei, (\$500), jaunimo laikraštėliui, studentei lituanistikos studijoms tęsti, Pittsburgo universitete liet. kambariui išlaikyti ir kt. (B. S.)

Solistas Arnoldas Voketaitis,

šią vasarą vaidinęs ir dainavęs komiškoje operoje "Figaro vestuvės" Los Angeles Graikų teatre. Kritika solistą gerai vertino. Į vaidinimą atsilankė nemažai lietuvių, kurie su solistu susitiko ir jį sveikino.

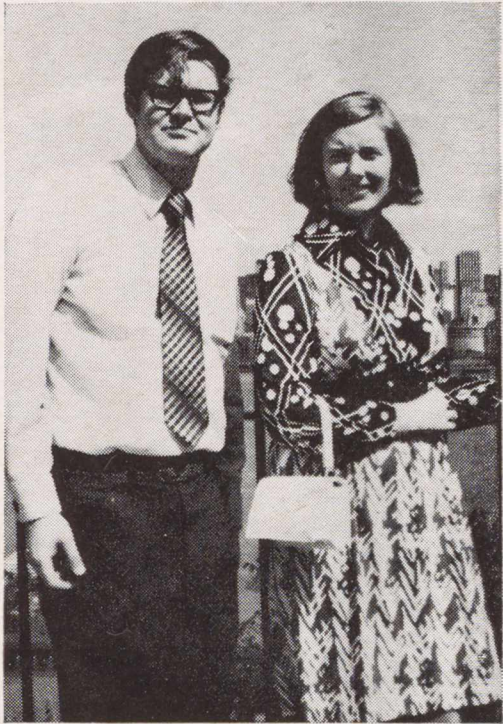
Soloist A. Voketaitis came to Los Angeles this summer where he sang at the Greek Theatre, in "Marriage of Figaro."

↙ Bendras SLA sukaktuvinio seimo Miami Beach, Fla., vaizdas.

The 85-year old Lith. Alliance in America held its 57th convention at Miami Beach, Florida.

B. VITĖNIENĖ JAU INŽINIERĖ

Birutė Vitėnienė su vyru Almiu

Birutė Kazlauskaitė - Vitėnienė neseniai baigė Columbijos universitetą, N. Y. inžineriją ir gavo magistro laipsnį (MS).

Birutė per trejus metus baigė matematiką Stanford universitete (Calf.).

Dabar ji paskirta inžiniere atsakingoms pareigoms Bell Telephone Laboratories, New Jersey, kur jos vyas dirba kaip inžinierius.

Š. m. rugpjūčio mėn. Birutė Vitėnienė atstovavo Bell kompanijai tarptautinėje inžinierių konferencijoje Kanadoje. Be to, Birutė savo kompanijos inžinieriams pasitobulinimo kursuose tris kartus savaitėje skaito paskaitas iš aukštosios matematikos ir statistikos.

Birutės Vitėnienės tėvai, teisininkas Vincas ir Valerija Kazlauskai gyvena Los Angeles mieste, puikioje rezidencijoje, netoli lietuvių šv. Kazimiero parapijos bažnyčios.

Gyvendama Los Angelėse, Birutė dalyvavo lietuvių chore, tautinių šokių grupėje, skautuose.

B. Vitėnienė, MS of engineering at Columbia Univ., N. Y., has been appointed permanent system engineer at Bell Telephone Laboratories, N. Jersey.

Clem's Polskie Deli

* Specializing in home made Fresh & Smoked Polish Sausage, fancy groceries and choice meats.

* Featuring Imported Krakus Polish hams, beer, wine and groceries.

NOW

Daily from our own new BAKERY-KITCHEN

a variety of Polish pastries and other home made delicacies.

IT's CLEM'S

3002 W. Florence Ave., Los Angeles 759-5058

ŠARŪNAS KARUŽA GAVO PH. D.

Šarūnas Karuža

Š. m. birželio 27 d. Pietų Kalifornijos universitetas suteikė Šarūnui Karužai biomedicinos inžinerijos daktaro laipsnį.

Jaunas mokslininkas tame universitete gavo bakalauro ir magistro laipsnius iš elektroninės inžinerijos. Jis taip pat yra registruotas elektrikos inžinierius Kalifornijos valstybėje.

Daktaro titului gauti disertacijos tema buvo: "Inkstų funkcijų reguliavimas ir HCO-3 koncentracija".

Š. Karuža, gavęs elektronikos inžinieriaus laipsnį, ketverius metus dirbo Hughes Aircraft kompanijoje. Paskui susidomėjo naujo mokslo šaka ir gavo \$20,000 stipendiją iš National Institute of Health.

Siekdamas daktaro laipsnio, Š. K. dalyvavo įvairiose mokslinėse konferencijose darydamas pranešimus Honolulu, Atlantic City ir kt.

Šarūnas yra Jadvygos ir Kazio Karužų, gyv. Los Angelėse, sūnus. Aktyvus skautų akademikų narys.

Š. Karuža has been promoted Doctor of Biomedical Engineering at University of So. California.

..Š. m. birželio mėn. 17 d. Chicagoje, South Shore County klubo salėje, Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus ruoštame Lietuvai ir lietuvių tautai nusipelnusių bei 75 m. amžiaus sulaukusių asmenų pagerbimo pobūvyje — iš kairės (sėdi): L. Šimutis, M. Bačiūnienė, poetė J. Vaičiūnienė-Augustaitytė, pedagogė M. Varnienė, dail. prof. Adomas Varnas; stovi: Stanley Balzekas, jr., Konstantinas Petrauskas, plk. J. Švedas, C. V. Baltramaitis, M. Šileikis, W. Sebastian, inž. V. Žemaitaitis, A. Stankus, Stanley Balzekas, sr., kun. A. Trakis.

Foto J. Kasakaitis

Minėjime buvo pagerbta ir daugiau vyresniųjų veikėjų: K. Augustas, daugiametis "Naujienų" red.,

Stp. Biežis, O. Biežienė, Lietuvos kons. dr. J. Bielskis, J. Eretas, Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, Lietuvos Atstovas J. Kajeckas, M. Lacytis, pirmasis Klaipėdos komendantas, R. Skipitis, visuomenės veikėjas, politikas, plk. K. Škirpa, I Lietuvos kar. savanoris karininkas, V. Žemaitis, miškininkas, J. Žilevičius, kompozitorius. Deja, dėl įvairių nenugalimų kliūčių, išsipareigojimų, tolimų atstumų, jie dalyvauti negalėjo. Kiekv. pagerbtajam buvo įteikta specialus raštas, kurį įteikė pagerbtuvi dalies vedėjas K. Petrauskas.

Several of the prominent leaders honored in conjunction with their 75th anniversaries.

Clevelando skautininkės ir skautininkai savo sueigoje, kurios metu pakviestas istorikas J. Jakštas skaitė paskaitą apie neseniai mirusį mūsų įžymų istorijos mokslininką prof. dr. Zenoną Ivinskį.

Cleveland scouts attend lecture about historian Zenonas Ivinskis, recently deceased in Germany.

Foto V. Bacevičius

A. Baranauskas
**THE
 FOREST OF ANYKŠČIAI**

(Anykščių šilelis)

Poema

Angliškai išvertė Nadas Rastenis
 (Su liet. originalu)

Redagavo ir įžangos žodį parašė
 J. Tininis. Iliustruota medžio raižini-
 niais. Didelio formato. Puiki dova-
 na mūsų studijuojančiam jaunimui
 ir amerikiečiams.

Antroji laida

Kaina \$3.50

Nadas Rastenis,
 Anykščių šilelio ir Metų vertėjas.

Ši ir daug kitų lietuviškų knygų

"Lietuvių Dienų" knygyne,

4364 Sunset Blvd., Hollywood,
 Calif. 90029

Telefonai: NO 4-2910; NO 4-2919

POEZIJA ir PROZA

skaito
 autoriai

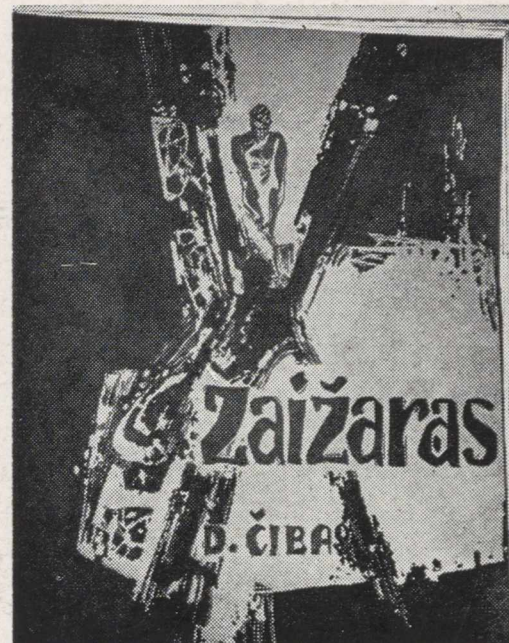
Literatūros plokštelė

Poezijos, satyros - humoro ir prozos kūrinius skaito
 keturi mūsų rašytojai: *Pulgis Andriušis, Bernardas
 Brazdžionis, Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras*

Plokštelė ilgo grojimo, H.F.

Kaina \$5.00

Galima gauti
 "Lietuvių Dienų" Leidykla
 4364 Sunset Boulevard, Hollywoo, Calif. 90029, USA

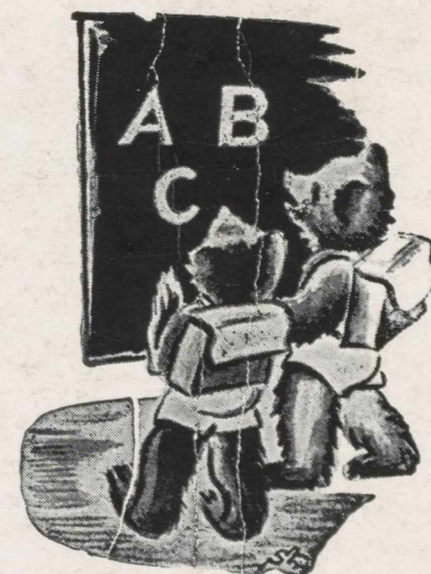
Daumanto Čibo pasaka

Iliustravo A. Korsakaitė-Sutkuvienė

Kaina \$1.50

Vytės Nemunėlio

Meškiukas Rudnosiukas

su spalvotomis V. Stančikaitės
 iliustracijomis.

Kaina \$3.00

"LIETUVIŲ DIENŲ" LEIDYKLA

4364 Sunset Boulevard
 Hollywood, California 90029